

Činnost integrovaného záchranného systému v roce 2021 v průběhu epidemie COVID-19 v Jihomoravském kraji

Jiřina Horáková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Jiřina Horáková
Osobní číslo: L19289
Studijní program: B2825 Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Činnost integrovaného záchranného systému v roce 2021 v průběhu epidemie COVID-19 v Jihomoravském kraji

Zásady pro vypracování

1. Teoreticky vymezte úkoly a činnosti integrovaného záchranného systému v případě epidemie.
2. Analyzujte činnost integrovaného záchranného systému ve vybraném kraji v průběhu epidemie COVID-19 se zaměřením na problémové oblasti.
3. Vyhodnoťte problémové oblasti při činnosti integrovaného záchranného systému.
4. Navrhněte efektivní postupy při činnosti integrovaného záchranného systému v průběhu epidemie.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. LOŠEK, Václav. *Integrovaný záchranný systém*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013. ISBN 978807454879.
2. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-802-4624-778.
3. OSTROM, Lee T. a Cheryl A. WILHELMESEN. *Risk Assessment: Tools, Techniques, and their Applications*. Second Edition. Hoboken, NJ: Wiley, 2019. ISBN 978-1-119-48346-5.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucí bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Lukášková, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13. 5. 2022

Jméno a příjmení studenta: Jiřina Horáková

.....

podpis studenta

ABSTRAKT

Tématem bakalářské práce je činnost integrovaného záchranného systému v průběhu epidemie COVID-19.

Bakalářská práce se dělí na dvě části, tj. teoretickou a praktickou. Teoretická část řeší integrovaný záchranný systém, dále pojmy, které jsou s integrovaným záchranným systémem spjaty a právní ukotvení tohoto uskupení a koordinaci složek. V poslední kapitole je prezentováno onemocnění COVID-19 a pojmy s ním spojené.

Praktická část je vytvořena kvantitativním výzkumem pomocí dotazníkového šetření. Respondenti dotazníkového šetření jsou příslušníci integrovaného záchranného systému v Jihomoravském kraji.

Cílem bakalářské práce je vyhodnotit problémové oblasti při činnosti integrovaného záchranného systému a navrhnout efektivní postupy.

Klíčová slova: COVID-19, hasičský záchranný sbor, integrovaný záchranný systém, epidemie, policie, zdravotnická záchranná služba

ABSTRACT

The topic of the bachelor thesis is the activity of the integrated rescue system during the COVID-19 epidemic.

The bachelor thesis is divided into two parts, ie theoretical and practical. The theoretical part deals with the integrated rescue system, as well as the concepts that are associated with the integrated rescue system and the legal anchoring of this group and the coordination of components. The last chapter presents COVID-19 and the concepts associated with it.

The practical part is created by quantitative research using a questionnaire survey. The respondents to the questionnaire survey are members of the integrated rescue system in the South Moravian Region.

The aim of the bachelor thesis is to evaluate the problem areas in the operation of the integrated rescue system and to design effective procedures.

Keywords: COVID-19, Fire Rescue Services, Integrated Rescue System, Epidemic, Police, Medical Rescue Service

Chtěla bych poděkovat všem, kteří mě během studia podporovali, a to hlavně mé rodině. Ráda bych poděkovala své vedoucí Ing. Evě Lukáškové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce. Mé další poděkování patří odborné poradkyni Mgr. Vlastě Vařekové, za poskytnutí cenných informací a zkušeností. V neposlední řadě bych poděkovala všem respondentům dotazníkové šetření, tedy příslušníkům integrovaného záchranného systému Jihomoravského kraje.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	12
1.1 POJMY SOUVISEJÍCÍ S INTEGROVANÝM ZÁCHRANNÝM SYSTÉMEM.....	12
1.2 PRÁVNÍ UKOTVENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	13
1.3 SLOŽENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	15
2 SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	16
2.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	16
2.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	19
2.3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	20
2.4 POSKYTOVATELÉ ZDRAVOTNICKÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY	20
2.5 OSTATNÍ SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	22
2.6 KOORDINACE SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	22
3 EPIDEMIE COVID-19	25
3.1 POJMY SPOJENÉ S ONEMOCNĚNÍM COVID-19.....	25
3.2 COVID-19 ONEMOCNĚNÍ	26
3.3 PŘENOS A INKUBAČNÍ DOBA	26
3.4 TESTOVÁNÍ COVID-19.....	27
3.5 PANDEMICKÝ PLÁN ČESKÉ REPUBLIKY	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 METODIKA ŠETŘENÍ A ORGANIZACE ŠETŘENÍ	29
4.1 CÍLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	29
4.2 ZKOUMANÝ VZOREK DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	29
4.3 TECHNIKA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	30
5 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	31
5.1 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	31
5.2 VLIV EPIDEMIE NA PRACOVNÍ ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK.....	34
5.3 INFORMOVANOST PŘÍSLUŠNÍKŮ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	36
5.4 OCHRANA PŘED ONEMOCNĚNÍM COVID-19	38
5.5 OSOBNÍ A RODINNÉ ŽIVOTY PŘÍSLUŠNÍKŮ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	41
5.6 MOŽNÉ NÁVRHY EFEKTIVNÍCH POSTUPŮ PŘI ČINNOSTI INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	43
5.6.1 Možné návrhy pro zlepšení informovanosti.....	43
5.6.2 Možné návrhy související s OOPP.....	45

5.6.3 Možné návrhy ke zlepšení psychických diskomfortů	46
ZÁVĚR	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	52
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	55
SEZNAM OBRÁZKŮ	56
SEZNAM TABULEK.....	57
SEZNAM GRAFŮ	58
SEZNAM PŘÍLOH.....	59

ÚVOD

COVID-19 je onemocnění, které zasáhlo celý svět. Postupným zvyšováním počtu nakažených osob se začala vytvářet nová pravidla. Každý stát si korigoval svá opatření jiným směrem. Ke zvládnutí této epidemie se kladl na vládu České republiky obrovský tlak. Vláda musela začít vytvářet různá opatření, která vedla k prevenci proti onemocnění, dále až ke snížení počtu lidských obětí. Někdy se opatření zmírňovala, někdy naopak zhoršovala. Všechno šlo ruku v ruce s aktuálním počtem nakažených osob nebo případnou přeplněnou kapacitou jednotek intenzivní péče v nemocnicích.

Za dobu co se onemocnění COVID-19 dotklo všech obyvatel planety, určitě každý pochopil, že to není jen obyčejná rýma. Epidemie nezasáhla jen ekonomickou sféru, ale hluboce pronikla i do mnoha dalších odvětví. Onemocnění COVID-19 ovlivnilo životy všech a vytvořilo obrovské vypětí na integrovaný záchranný systém, a to hlavně na osoby v první linii. Síly a prostředky složek integrovaného záchranného systému musely být v neustálé pohotovosti. Epidemie COVID-19 byla obrovskou zkouškou pro příslušníky těchto složek.

Tématem práce je činnost integrovaného záchranného systému v roce 2021 v průběhu epidemie COVID-19 v Jihomoravském kraji. Každý den se stane mnoho mimořádných událostí, jako jsou nehody, živelné pohromy, havárie nebo situace ohrožující životy a majetek, proto je k eliminaci škod zapotřebí správná koordinace složek integrovaného záchranného systému. Je tomu i tak, když nastane epidemie.

Cílem bakalářské práce je vyhodnotit problémové oblasti při činnosti příslušníků integrovaného záchranného systému, které vyplynou z dotazníkového šetření a navrhnout efektivní návrhy pro zlepšení. Pro dosažení dílčích cílů práce a hlavního cíle budou použity následující metody. Problémové oblasti budou vyhodnoceny pomocí metody analýzy a dedukce. Následnou metodou syntézy budou vytvořeny dílčí cíle a hlavní cíl empirické části bakalářské práce.

Analytická práce praktické části bakalářské práce bude provedena formou kvantitativního výzkumu pomocí dotazníkového šetření. Data vyplývající z dotazníkového šetření budou statisticky zpracována do tabulek a grafů. Respondenti budou zástupci integrovaného záchranného systému Jihomoravského kraje.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém slouží k harmonizaci posloupností základních i ostatních složek při mimořádných událostech a konání záchranných a likvidačních prací. Aplikace pojmu integrovaný záchranný systém se objevuje až roku 2001 současně s vytvořením zákona č. 239/2000 Sb. Pojem integrovaný záchranný systém se aplikuje v případě zásahu dvou a více jeho složek při mimořádné události (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

1.1 Pojmy související s integrovaným záchranným systémem

Dle zákona č. 239/2000 Sb., se v problematice integrovaného záchranného systému objevují pojmy mimořádná událost, záchranné práce, likvidační práce, ochrana obyvatelstva, zařízení civilní ochrany, dále věcná a osobní pomoc (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Mimořádná událost, záchranné a likvidační práce

Mimořádná událost je situace, při které je nastává ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí vlivem neblahodárného účinku sil vyvolaných člověkem či přírodními vlivy. Mezi přírodní vlivy lze zařadit živelné pohromy a hromadné nákazy. Tato situace je napravována záchrannými a likvidačními pracemi (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Záchranné práce je takové konání, které vede k eliminaci účinku rizik, jež vznikly při mimořádné události. Likvidační práce je takové konání, které se zbavuje následků, jež vznikly při mimořádné události (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Ochrana obyvatelstva a zařízení civilní ochrany

Ochrana obyvatelstva slouží k realizaci úkolů civilní ochrany. Úkoly jsou např. evakuace, varování, dále pak nouzové přežití a další jevy vedoucí k ochraně života (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014). Ochrana obyvatelstva vyplývá ze článku 61 Dodatkového protokolu ze Ženevských úmluv z roku 1949 (Janura Josef, 2018).

Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity formují osoby a věcné prostředky. Zařízení civilní ochrany je zakotveno v zákoně 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (Janura Josef, 2018).

Věcná a osobní pomoc

Věcnou pomoc si lze představit jako uvolnění věcných prostředků pro záchranné a likvidační práce, pokud velitel zásahu, hejtman kraje nebo starosta obce k tomu vyzve. Pokud vznikne

žádost o činnost nebo službu, bude se jednat o osobní pomoc (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

1.2 Právní ukotvení integrovaného záchranného systému

Od počátku České republiky nebyla právně ukotvená úloha státu, samosprávy, soukromého sektoru i občanů pro oblast mimořádných událostí. K vytvoření právních dokumentů byly zlomovým okamžikem povodně, které nastaly roku 1997 na Moravě (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Do období než se zformovaly zákony z roku 2001, tj. krizový zákon a zákon o integrovaném záchranném systému, kde vznikl i samotný pojem integrovaný záchranný systém, regulovaly v oblasti mimořádných událostí tyto zákony:

- Zákon č. 138/1973 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření, ve znění zákona č. 18/1998

Z těchto zákonů vyplývá, že pojmy krizové řízení a integrovaný systém byly neuspokojivě řešeny (Štětina, 2014).

Z Ústavy České republiky, tedy zákonem č. 1/1993 Sb., ze zákona č. 2/1993 Sb. Listiny základních práv a svobod i ze zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky vychází základní povinnosti naší republiky ke vztahu k ochraně života a zdraví osob, veřejného pořádku, majetku a bezpečnosti (Víšek, 2012).

Aktuální a stěžejní právní úpravou této problematiky je zákon o integrovaném záchranném systému zákon č. 239/2000 Sb., a změně dalších předpisů, který podle jeho čtvrté části nabyl účinnosti ke dni 1. ledna 2001. Tato právní norma se skládá ze čtyř částí, v první jsou vymezeny pojmy, již zmíněné v kapitole 1.1, v další hlavě první části je zmíněn integrovaný záchranný systém, jeho složky, povinnosti a jejich samotná koordinace. Třetí hlavou první části jsou objasněny úkoly Ministerstva vnitra, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva dopravy a spojů, orgánů krajů, hejtmana, obcí s rozšířenou působností a orgánů obce. Také jsou zde uvedeny pokyny ke cvičení složek. V druhé části jsou řešeny oprávnění a povinnosti

právnických a fyzických osob, pokud dojde k mimořádné události. V předposlední části dochází ke změně zákona o zřízení ministerstev (Zákonyprolidi.cz, ©2021).

Dalšími ustanoveními, které vstoupily v platnosti v roce 2001 a souvisejí s integrovaným záchranným systémem, jsou vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, dále pak nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních operací poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. Další klíčovou normou, která se vztahuje k problematice je zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, tedy krizový zákon (Zákonyprolidi.cz, ©2021).

Obr. 1 – Složky integrovaného záchranného systému (alianceizs.cz, 2018)

Jednotlivé složky integrovaného záchranného systému mají své činnosti zakotveny v dalších právních normách, které budou uvedeny v další kapitole.

1.3 Složení integrovaného záchranného systému

Integrovaný záchranný systém se využívá na záchranné a likvidační práce, skládá se ze dvou typů složek, tj. základní a ostatní. V případě zásahu mají složky povinnost řídit se pokyny velitele zásahu. Přehledné rozdělení složek je v následující tabulce (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Tabulka 1 – Rozdělení složek, vlastní zpracování na základě údajů z literatury (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014)

ZÁKLADNÍ SLOŽKY	OSTATNÍ SLOŽKY
Hasičský záchranný sbor České republiky	Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje	Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
Policie České republiky	Ostatní záchranné sbory
Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby	Orgány ochrany veřejného zdraví
	Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
	Zařízení civilní ochrany
	Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

2 SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

Ke zvládnutí epidemie jsou velmi významnou součástí složky IZS. Na konci první kapitoly již bylo zmíněno složení integrovaného záchranného systému. Druhá kapitola pojednává o dalších informacích k těmto složkám.

2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Zavedení zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, přiblížilo pravomoci pro oblast přípravy státu a jeho orgánů na mimořádné události i pro záchranné a likvidační práce. I přes několik novelizací je zákon stále platný. Tento zákon též ukládá povinnosti fyzických a právnických osob a firem pro oblast požární ochrany a umožňuje hasičům tyto závazky kontrolovat (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Obr. 2 – Znak Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR, ©2021)

Roku 1995 vznikl soudobý název Hasičský záchranný sbor ČR. Postupné upravování úkolů a činností vyvrcholilo 1. ledna 2001, kdy se právně stanovila působnost Ministerstva vnitra o téma krizového řízení, civilní nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Také zde proběhl výrazný obrat postavení Hasičského záchranného sboru ČR. Ředitelství Hasičského záchranného sboru se spojilo s Hlavním úřadem civilní ochrany, tudíž hasiči nabyli rozsáhlou sféru civilní ochrany. Proto byly vytvořeny nové zákony. Zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky,

byl zřízen oficiálně Hasičský záchranný sbor. Hasičský záchranný sbor také postupuje podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014). Ke dni 1. ledna 2016 platí zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně dalších zákonů, který současně upravuje pravomoci a úkoly Hasičského záchranného sboru (Zákonyprolidi.cz, ©2021).

Hlavní činnost a struktura

Hasičský záchranný sbor má jako hlavní úkoly ochranu života, zdraví, majetku před požáry a efektivní pomoc při mimořádných událostech. Také zajišťuje koordinovaný postup při mimořádné události a při likvidačních a záchranných pracích. Spolupracuje se základními a ostatními složkami IZS, správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, a také s právníky a fyzickými osobami a firmami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů (Štětina, 2014).

Hasičský záchranný sbor České republiky je složen z Generálního ředitelství HZS ČR, které spadá pod Ministerstvo vnitra, následuje 14 hasičských záchranných sborů krajů, Střední odborná škola požární ochrany, Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku. Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru v Hlučíně též spadá pod Hasičský záchranný sbor České republiky. Dalším prvkem náležícího pod Hasičský záchranný sbor jsou vzdělávací a výcviková zařízení např. školy v Brně a Frýdku-Místku, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany v Praze, Opravárenský závod HZS Olomouc i olomoucká Základna logistiky (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Ministerstvo vnitra České republiky zřizuje Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Generální ředitelství se skládá z několika částí. Patří sem Sekce Integrovaného záchranného systému a operačního řízení, pod kterou spadá Technický ústav požární ochrany, dalším sektorem je Sekce řízení lidských zdrojů, zde náleží školní a výcvikové zařízení. Další významnou část generálního ředitelství tvoří Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti, zde se řadí Institut ochrany obyvatelstva. Poslední částí je Sekce ekonomiky, pod kterou přísluší Skladovací a opravárenské zařízení, jedná se např. o sklad v Drahoněch, v Jihlavě, v Kamenici, ve Velvarech nebo ve Vizovicích (HZS ČR, ©2021).

Hasičské záchranné sbory krajů

Dalším prvkem na krajové úrovni Hasičského záchranného sboru ČR jsou Hasičské záchranné sbory krajů, jejich celkový počet se shoduje s počtem krajů, tedy jedná se o 14 hasičských záchranných sborů.

- HZS Hlavního města Prahy
- HZS Středočeského kraje
- HZS Jihočeského kraje
- HZS Plzeňského kraje
- HZS Karlovarského kraje
- HZS Ústeckého kraje
- HZS Libereckého kraje
- HZS Královéhradeckého kraje
- HZS Pardubického kraje
- HZS kraje Vysočina
- HZS Jihomoravského kraje
- HZS Olomouckého kraje
- HZS Moravskoslezského kraje
- HZS Zlínského kraje

Mezi jejich závazky patří plnit úkoly orgánů krajů a orgánů obcí s rozšířenou působností, pokud nastane mimořádná událost při provádění záchranných a likvidačních pracích (HZS ČR, ©2021; Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

Útvar vznikl 1. ledna 2009 vymezením působnosti 157. záchranného praporu Ministerstva obrany, které spadalo pod Ministerstvo vnitra. Útvar pomáhá při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Řídí se zákonem č. 320/ 2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Působí po celé republice a dělí se na tři úseky, tj. záchranný úsek, úsek ekonomiky a kancelář velitele, který stojí v čele záchranného útvaru (Zpráva o činnosti záchranného útvaru hasičského záchranného sboru české republiky za rok 2020, 2021).

Záchranné roty Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky jsou Záchranná rota Hlučín, Speciální záchranná rota, Záchranná rota Zbiroh a Záchranná rota Jihlava. Hlučín provádí vyprošťovací práce a záchranné práce, odstraňující následky nehod a havárií. Speciální záchranná rota, sídlící v Hlučíně, má na starosti též záchranné a likvidační práce po vážných haváriích v průmyslu či živelných pohrom. Mezi její další činnosti patří vyprošťování a vyhledávání osob za závalů a sutin, demoliční práce, poskytnutí nouzových dodávek energie a vody, dekontaminace osob, materiálu a prostředí, laboratorní průzkumy a humanitární pomoc. Záchranná rota Zbiroh je seskupením prostředků ZRH a SZR, vytváří průjezdy a protipožární ochranné pásy, také provádí záchranné, vyprošťovací, vyhledávací a zemní práce. Záchranná rota Jihlava je uskupení prostředků Záchranné roty Hlučín a SZR, provádí tedy veškeré práce, které konají obě záchranné roty (ZÚ HZS ČR, ©2021).

2.2 Jednotky požární ochrany

Zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně stanovuje roli jednotek požární ochrany. Jednotky požární ochrany jsou systémem, který tvoří potlačovací i ochranný nástroj proti mimořádným událostem, nejčastěji na likvidaci požárů. Jednotky požární ochrany musí pouze odstranit bezprostřední hrozby ohrožení osob, zdraví a majetku, avšak jejich úkolem není zabezpečit všechny úlohy, které směřují k likvidaci živelných pohrom či jiné mimořádné události, protože neoplyvají dostatečným vybavením, odbornou přípravou a kompetencemi (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Jednotky požární ochrany se dělí do několika skupin JPO I až JPO VI dle jejich operační hodnoty.

Tabulka 2 – Operační hodnota JPO dle kategorií (vlastní zpracování podle HZS ČR, ©2021)

a) Územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele	
JPO I	Jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 min jízdy z místa dislokace
JPO II	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla 10 min jízdy z místa dislokace

JPO III	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 min jízdy z místa dislokace
b) S místní působností zasahující na území svého zřizovatele	
JPO IV	Jednotka hasičského záchranného sboru podniku
JPO V	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně
JPO VI	Jednotka sboru hasičského sboru podniku

2.3 Policie České republiky

Policie České republiky vznikla 15. července 1991 na základě zákona, schváleného Českou národní radou, č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR současně upravuje postavení a činnost Policie České republiky. Mezi její hlavní úkoly patří sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob a majetku, dohlížet na veřejný pořádek a zamezovat trestné činnosti. Policie České republiky respektuje své úlohy dle trestního řádu a ostatní úlohy jí dané ostatními zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, spadajícími do právního řádu České republiky. Policie České republiky se skládá z Policejního prezidia, z útvarů s celostátní působností, ze 14 krajských ředitelství policie a z útvarů zřízených ve sférách krajských ředitelství (Zákony pro lidi, ©2021; Lošek, 2013).

2.4 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby se řídí zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, který upravuje poskytování služeb zdravotnické záchranné služby, práva a povinnosti jejich poskytovatelů (Zákony pro lidi, ©2021).

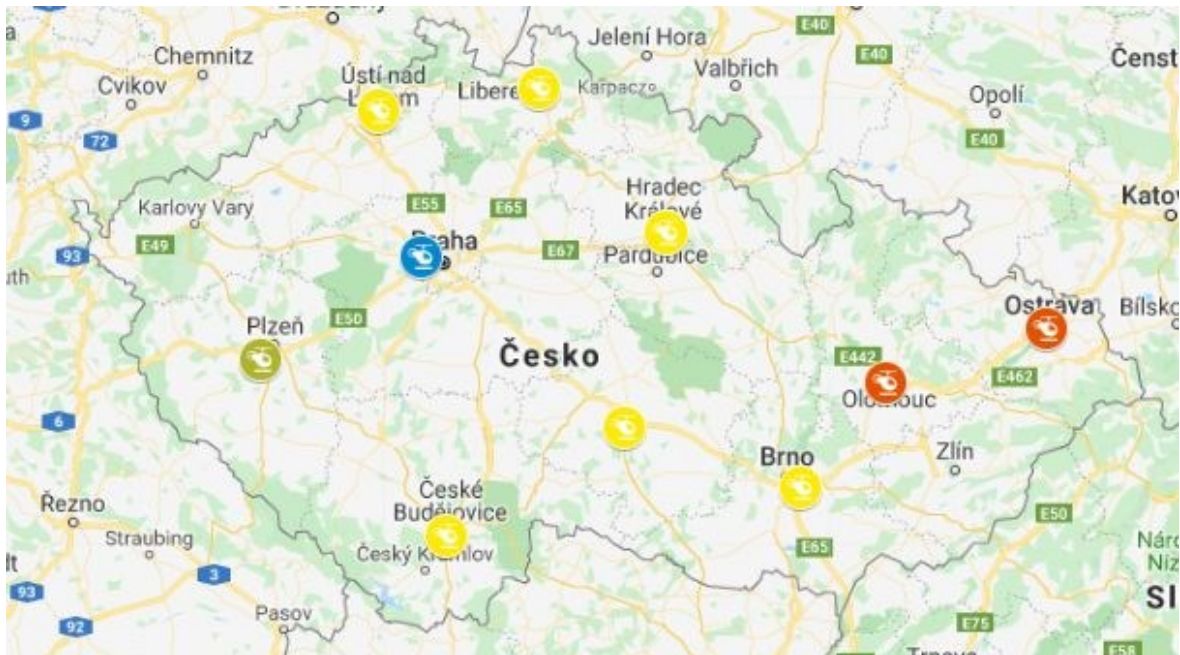
Obr. 3 – Vozidlo zdravotnické záchranné služby a jeho vybavení (Zdravotnická záchranná služba JmK p.o., 2021)

Do struktury zdravotnických služeb České republiky spadá zdravotnická záchranná služba, které náleží úkol poskytnutí přednemocniční neodkladné péče. ZZS poskytuje péči, především pokud dojde náhle k onemocnění, úrazu či zhoršení zdravotního stavu člověka. Současně v České republice působí 14 krajských záchranných služeb, které zřizují a financují krajské úřady, podle právní normy se jedná o samostatné příspěvkové organizace. Krajské záchranné služby jsou financovány také pojišťovny. Přednemocniční neodkladnou péči zajišťují výjezdové skupiny, které se liší složením. První skupinou je rychlá lékařská pomoc, která je posílána k závažnějším případům a velí ji lékař a druhou skupinou je rychlá zdravotnická pomoc, která nemá ve složení lékaře a velí tomu zdravotnický záchranář. Některé kraje využívají Rendez-vous systém, kdy členové posádky společně s lékařem jedou v osobním voze a k tomu je ještě vyslaná rychlá zdravotnická pomoc (Franěk, 2021).

Každá krajská záchranná služba spravuje krajské zdravotnické operační středisko, které přijímá a zpracovává volání na tísňovou linku a nařizuje výjezd záchranných skupin. Po kraji jsou rozmístěny výjezdové základny takovým způsobem, aby záchranná skupina dorazila

na místo do 20 minut. V České republice se nachází deset základen letecké záchranné služby (Franěk, 2021).

Obr. 4 – Rozmístění středisek letecké záchranné služby po České republice (Franěk, 2020)

2.5 Ostatní složky integrovaného záchranného systému

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, jež jeho účinnost trvá od 1. ledna 2001, rozděluje složky integrovaného záchranného systému na základní a ostatní, a zároveň je jmenovitě vymezuje. Ostatní složky integrovaného záchranného systému pomáhají na záchranných a likvidačních pracích na vyžádání. Poskytování takové pomoci se začleňuje do poplachového plánu kraje. Do ostatních složek integrovaného záchranného systému patří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, orgány ochrany veřejného zdraví a ostatní záchranné sbory. Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím, též náleží do ostatních složek (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

2.6 Koordinace složek integrovaného záchranného systému

Pokud se při řešení mimořádné události spojí dvě a více složek, znamená to zásah integrovaného záchranného systému. Podle druhu a samotného rozsahu dané mimořádné události se určují záchranné a likvidační práce. Forma, kterou se uskutečňují záchranné a likvidační práce, lze rozdělit do tří úrovní (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

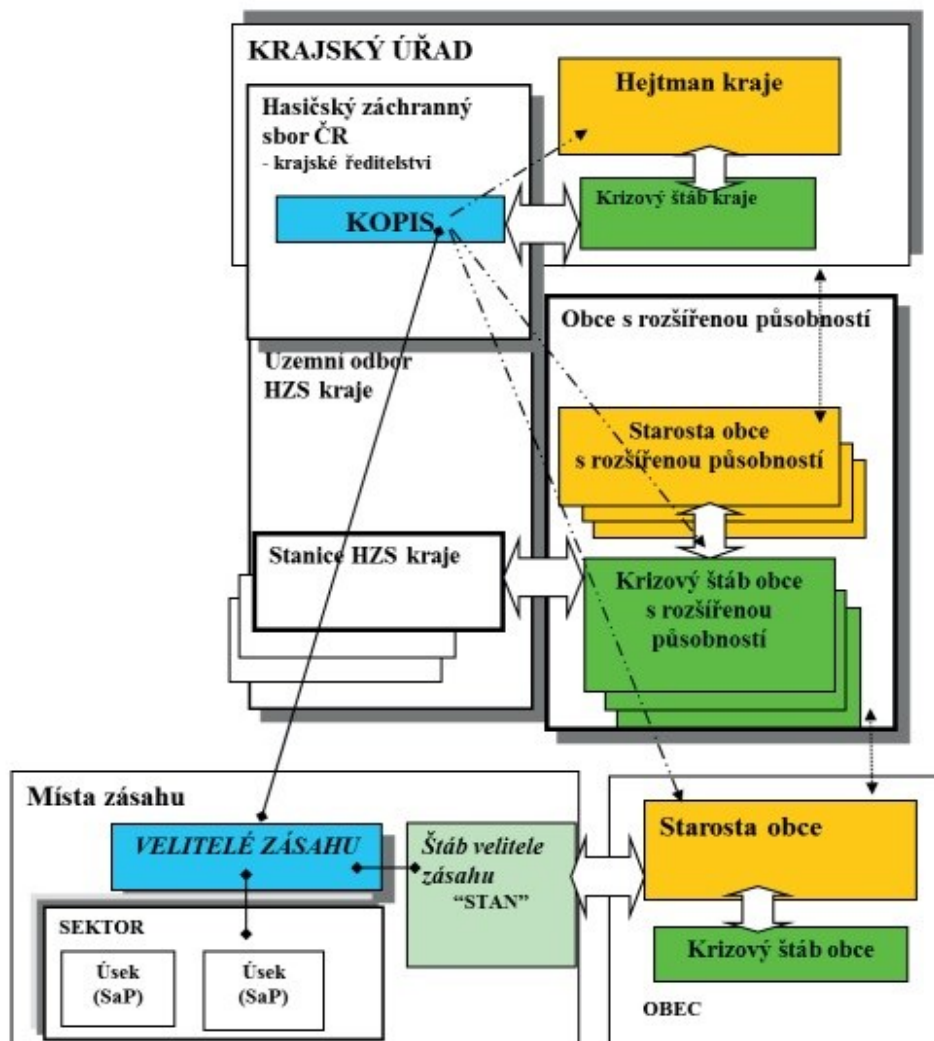
Taktická úroveň řízení

První formou řízení je taktická úroveň, kdy řízení všech záchranných a likvidačních prací je v rukou velitele zásahu, tím obvykle bývá příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem přednostního velení nebo velitel jednotky požární ochrany. Velitel zásahu smí vyžádat zřízení výkonného orgánu, kterým je štáb velitele zásahu. Podle zákona o IZS č. 239/2000 Sb., má velitel zásahu stanovené pravomoci, jedná se např. o zamezení vstupu osob na místo zásahu, nařízení evakuace osob, vyzvání právnických nebo fyzických osob k umožnění poskytnutí věcné nebo osobní pomoci a rozdělení místo zásahu na sektory se stanovením jejich velitelů (Zákonyprolidi.cz, ©2021).

Operační úroveň řízení

Organizace a kooperace záchranných a likvidačních prací neboli operační úroveň řízení se odehrává v informačních a operačních střediscích základních složek IZS. Jejich činnost spočívá ve zprostředkování potřeb velitele zásahu, tedy obstarání nasazení sil a prostředků dalších složek integrovaného záchranného systému, nebo sjednání osobní a věcné pomoci. Operační středisko potřebuje úzkou spolupráci s velitelem zásahu, který zodpovídá za správnost a aktualitu informací (Víšek, 2012).

Operační střediska jsou zřízena na úrovni krajů a na Ministerstvu vnitra. Jejich hlavním úkolem je neustálá obsluha linek tísňového volání, jedná se o čísla 150, 155 a 158. Úlohou operačního a informačního střediska IZS kraje je koordinace operačních středisek a řízení systémů varování a vyrozumění obyvatelstva. KOPIS též poskytuje trvalý příjem volání na tísňovou linku číslo 112 (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Obr. 5 – Úrovně řízení IZS v kraji (Modul - G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana, 2020)

Strategická úroveň řízení

Strategickou úroveň řízení zasvěcuje Ministerstvo vnitra, krajský hejtmán nebo starosta obce v rámci záchranných a likvidačních prací, a to na žádost velitele zásahu. Při koordinačních činnostech se využívá předem stanoveného krizového štábu a zpracovaných krizových plánů. Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. vymezuje funkce, činnosti a složení krizového štábu, k provedení některých ustanovení krizového zákona v platném znění a směrnicí Ministerstva vnitra č. j.: MV-117572-2/PO-OKR z roku 2011 (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

3 EPIDEMIE COVID-19

Vše, co činí širší populaci zranitelnou vůči nemoci nebo zranění, je riziko pro veřejné zdraví (Ostrom, Lee T. a Cheryl A. Wilhelmsen, 2019).

Onemocnění COVID-19 má katastrofální následky na světovou demografii, pro to je označováno jako nejzávažnější globální krizí od éry pandemie chřipky, která nastala v roce 1918 (Casella M, Rajnik M, Aleem A, et al., 2022).

3.1 Pojmy spojené s onemocněním COVID-19

K viru COVID-19 se pojí mnoho pojmů, zde jsou objasněny jen takové, které byly nejčastěji používány s tímto onemocněním.

Epidemie

Epidemii lze definovat jako rychlé šíření infekčního onemocnění v dané populaci na geograficky vymezeném území za určitý čas (Göpfertová, 2015).

Pandemie

Pokud se epidemie rychle rozšíří ve velkém rozsahu na celé kontinenty za určité časové období, jedná se o pandemii (Pandemický plán České republiky, 2011).

WHO označila dne 11. 3. 2020 COVID-19 jako globální pandemii, která stále pokračuje po celém světě (Aleem A, Akbar Samad AB, Slenker AK, 2022).

Reprodukční číslo

Reprodukční číslo se označuje písmenem R, usnadňuje odhadnout, jak se bude epidemie dále šířit. Pokud je číslo R vyšší než jedna, tím počet nakažených v populaci roste. Rychlost šíření epidemie je rychlejší, čím vyšší je reprodukční číslo a naopak. V podstatě udává, kolik infikovaný člověk průměrně nakazí dalších lidí (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2022).

Izolace

Dle zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů je izolace oddělení infikované fyzické osoby s příznaky onemocnění, od ostatních fyzických osob. Podmínky izolace musí zabránit šíření onemocnění s ohledem na charakter onemocnění (Zákonyprolidi.cz, ©2021).

Karanténa

Definice karantény vychází ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Jedná se o oddělení zdravé fyzické osoby, která je podezřelou z nákazy kvůli kontaktu s nakaženou osobou, od ostatních osob (Zákonyprolidi.cz, ©2021).

3.2 COVID-19 Onemocnění

Coronaviry způsobují vysoké horečky, bolesti hlavy, únavu, kašel někdy dokonce i zvracení. Člověk tedy pociťuje nakažení koronavirem jako běžné nachlazení, avšak může způsobit daleko závažnější formy příznaků, kterými jsou těžké dechové nedostatečnosti s následkem smrti. Samotné koronaviry lze zařadit mezi typy onemocnění SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) a MERS (Middle East Respiratory Syndrome.) (Štín, 2017) COVID-19 se řadí mezi typy onemocnění SARS (Casella M, Rajnik M, Aleem A, et al., 2022).

Protože se RNA viry dokážou přizpůsobovat hostitelům, dochází k jejich genetické evoluci a následným vznikem nových variant viru. U SARS-CoV-2 tomu není jinak, v průběhu pandemie vniklo již několik mutantních variant viru. Dle WHO jsou varianty, které vyvolávají obavy, označovány jako VOC. K 11. 12. 2021 označila WHO pět takových mutací viru, které mají velké dopady na globální veřejné zdraví. První mutací je Alpha (B.1.1.7), která bylo popsána koncem roku 2020 ve Velké Británii, další mutací je Beta (B.1.351), která byla poprvé hlášena v Jižní Africe v roce 2020. Za třetí mutaci označila WHO mutaci Gamma (P.1) nahlášenou v Brazílii v lednu 2021, další mutací je Delta (B.1.167.2), která byla oznámena v Indii v prosinci 2020. Poslední mutací poprvé nahlášenou v Jižní Africe v listopadu 2021 je Omicron (B.1.1.529) (Casella M, Rajnik M, Aleem A, et al., 2022).

3.3 Přenos a inkubační doba

Přenos onemocnění COVID-19 se uskutečňuje přímým, nepřímým nebo úzkým kontaktem. Přímý kontakt znamená na základě fyzického kontaktu s infikovanou osobou. Vir se šíří pomocí infekčních sekretů, což jsou například sliny nebo respiračními sekrety tzv. kapénkami. Infikovaná osoba může svými sekrety kontaminovat předměty či povrchy. Zdravá osoba se může dotykem kontaminovaného materiálu a následným dotykem úst, nosu nebo očí nakazit. Životaschopný virus přežije na kontaminovaných předmětech hodiny až dny, záleží na typu povrchu a okolním prostředí (Národní zdravotnický informační portál,

2022). Inkubační doba je doba mezi expozicí viru až po projevení prvních příznaků. Podle studií je inkubační doba viru COVID-19 v rozmezí 2-12 dnů, průměrně je to pět až šest dní (Národní zdravotnický informační portál, 2022).

3.4 Testování COVID-19

Existují dva druhy testů, ze kterých lze zjistit, zda je člověk infikovaný. Jednodušší způsob jsou rychlé antigenní testy (RAT), tímto si osoba dokáže zpracovat výsledek sama. Antigenní testy pracují na způsobu zjištění virové bílkoviny na základě výtěru z nosu, nosohltanu, či ze slin. Nevýhoda u testování RAT je nepřesnost. Pokud člověk sám na sobě pocítuje všem již známé příznaky onemocnění COVID-19, zavolá nejspíše svému praktickému lékaři či na krajskou hygienickou stanici, následně je mu vystavena žádanka na odběr RT-PCR testů. Přítomnost virové RNA dokáže odhalit velmi přesně RT-PCR test, avšak jeho nevýhody oproti RAT jsou vyšší nákladovost, nutnost provedení zdravotníkem a delší doba trvání na zjištění výsledku testu (COVID portál, 2021).

3.5 Pandemický plán České republiky

K přípravě na řešení pandemických situací v České republice slouží Pandemický plán ČR. Je to dokument, který stanovuje postupy a základní procesy České republiky při pandemii chřipky, ale i při jiných typech pandemie. Poslední aktualizace pochází z roku 2011, je obohacena o poznatky z chřipkové pandemie z roku 2009 i doporučení WHO (Pandemický plán České republiky, 2011).

Během pandemie COVID-19 v roce 2021 vláda třikrát vyhlásila nouzový stav podle čl. 5 a 6 ústavního zákona o bezpečnosti z důvodu špatné epidemiologické situace v České republice. V průběhu nouzového stavu byla nastavena mimořádná a ochranná opatření a omezeny různé aktivity za účelem minimalizace šíření viru.

Ačkoliv má Česká republika Pandemický plán ČR, bylo nutné přijat nový zákon, který bude právně substituovat nouzový stav během pandemie. Proto byl přijat pandemický zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, který popisuje oprávnění orgánů státní správy k restriktivním opatřením. Jeho platnost trvala do 28. února 2022. Již 26. února 2022 vstoupil v platnost zákon č. 39/2022, který změnil ustanovení k pandemickému zákonu, a prodloužil tím jeho platnost do 30. listopadu 2022 (Zákonyprolidi.cz, ©2022).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODIKA ŠETŘENÍ A ORGANIZACE ŠETŘENÍ

Praktická část bakalářské práce je provedena formou kvantitativního výzkumu pomocí dotazníkového šetření. Respondenti jsou příslušníci integrovaného záchranného systému Jihomoravského kraje. V příloze P II je žádost o provedení kvantitativního výzkumu v rámci bakalářské práce u ZZS Jihomoravského kraje.

4.1 Cíle dotazníkového šetření

Integrovaný záchranný systém vytváří sladěnou práci všech složek. IZS tvoří zaměstnanci, kteří jsou obyčejní lidé. Onemocnění COVID-19 ovlivnilo životy všech a vytvořilo obrovské vypětí na integrovaný záchranný systém, a hlavně na osoby v první linii. Problémovými oblastmi jsou tedy okruhy, které se dotýkají těchto lidí.

Pro vyhotovení dotazníkové šetření byly stanoveny cíle, hlavní cíl a dílčí cíle. Tyto záměry by měly vyplynout z dotazníkového šetření.

První kapitola praktické části pojednává o vymezení cílů, zkoumaném vzorku, technice šetření a zpracování získaných dat.

Hlavní cíl:

- A. Zjistit, jak prožívali zaměstnanci IZS epidemii.

Dílčí cíle:

- 1) Zjistit, jak ovlivnila epidemie pracovní činnosti jednotlivých složek IZS.
- 2) Zjistit, jak probíhala informovanost zaměstnanců integrovaného záchranného systému o změnách a opatřeních v souvislosti s epidemií COVID-19.
- 3) Zjistit, do jaké míry se cítili zaměstnanci v bezpečí a chráněni před onemocněním COVID-19.
- 4) Zjistit, do jaké míry ovlivnila epidemie osobní a rodinné životy zaměstnanců IZS.

4.2 Zkoumaný vzorek dotazníkového šetření

Zkoumaný vzorek představují příslušníci integrovaného záchranného systému, jejichž zaměstnanecký poměr je zavázán na území Jihomoravského kraje. Zkoumaný vzorek formují převážně základní složky, do kterých patří Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, Policie České

republiky a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, avšak dotazník vyplnilo i pár jedinců z ostatních složek.

4.3 Technika dotazníkového šetření

Dle stanovených cílů (viz kapitola 4.1) byly stanoveny samotné otázky do dotazníkového šetření. Celkový počet otázek v dotazníkovém šetření je 18, z toho prvních pět otázek je použito k demografickému rozdělení příslušníků IZS a následujících 15 je přímo ke stanoveným cílům.

Rozdělení otázek:

Otázky č. 1–5: Demografické rozdělení

Otázky č. 6–8: Otázky zvolené k prvnímu dílčímu cíli

Otázky č. 9–11: Otázky zvolené k druhému dílčímu cíli

Otázky č. 12–15: Otázky zvolené k třetímu dílčímu cíli

Otázky č. 16–18: Otázky zvolené k poslednímu dílčímu cíli

Mezi otázkami k demografickému rozdělení se objevují otázky na pohlaví a věk, rozdělení do příslušné složky a počet odpracovaných let v daném oboru. Třetí otázka je dotaz na to, jestli vyplňovatelé samotného dotazníkového šetření mají děti. Důvod použití otázky slouží k porovnání, jestli lidé starající se o výchovu dětí, v rámci obtížných směn během epidemie, prožívali průběh roku s epidemií odlišně.

Z celkového počtu 18 otázek je použito 16 výběrových, z nichž u dvou otázek je možnost vybrat více odpovědí. V dalších 14 stačí označit pouze jednu variantu odpovědi. Zbývající dvě otázky jsou vytvořené formou otevřených odpovědí, kde respondenti můžou uvést své vlastní názory a zkušenosti, které získali během epidemie COVID-19 v loňském roce.

Samotné dotazníkové šetření bylo provedeno v celkové anonymitě prostřednictvím internetu. Vyplňování dotazníkového šetření probíhalo od 1. dubna do 15. dubna 2022 příslušníky integrovaného záchranného systému v rámci Jihomoravského kraje.

5 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

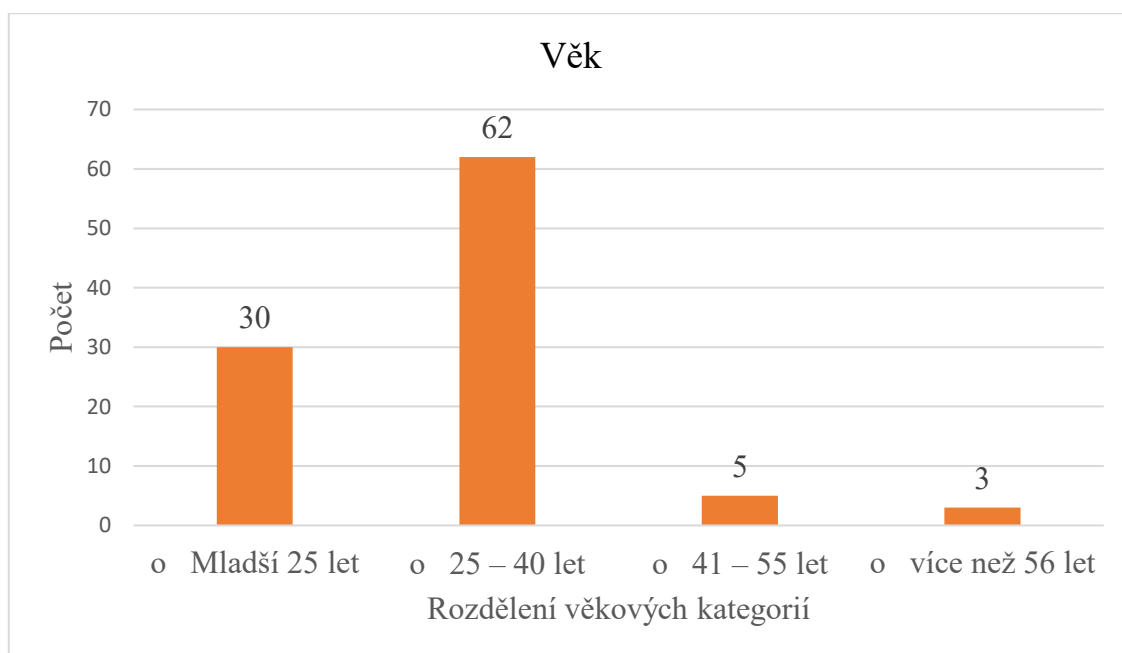
Se současným dynamickým vývojem společnosti přichází mnoho změn, na které se musí příslušníci IZS adaptovat a zvyknout si na ně. Onemocnění COVID-19 sebou přineslo spoustu takových změn, zejména pro všechny zaměstnance, kteří pracovali v první linii. Příslušníci IZS pocítili během epidemie fyzicky i psychicky náročné směny.

5.1 Demografické údaje

Úvodní otázka směřovala ke zjištění pohlaví respondenta. Z celkového počtu 100 respondentů, zodpovědělo dotazník 1/5 žen a 4/5 mužů.

Druhá otázka byla určena ke zjištění věku respondenta, byla rozdělena do 4 kategorií:

- Mladší 25 let
- 25 – 40 let
- 41 – 55 let
- více než 56 let

Graf 1 - Rozdělení respondentů dle věkových kategorií (Zdroj: vlastní)

Z grafu 1 lze pozorovat, že převažuje skupina respondentů ve věku 25 – 40 let a naopak nejmenší podíl tvoří nejstarší skupina, protože její rozptyl sahá až do důchodového

věku. Nejpočetnější skupina je z pohledu výkonu a zkušeností nejhodnotnější pro zvládnutí takových krizových situací jako je epidemie COVID-19.

Třetí otázka byla zařazena pro rozdělení příslušníků na mající a nemající děti pro lepší rozbor posledního dílčího cíle. Jak již bylo zmíněno pro porovnání, jestli lidé starající se o výchovu dětí, v rámci obtížných směn během epidemie, prožívali průběh roku s epidemií odlišně.

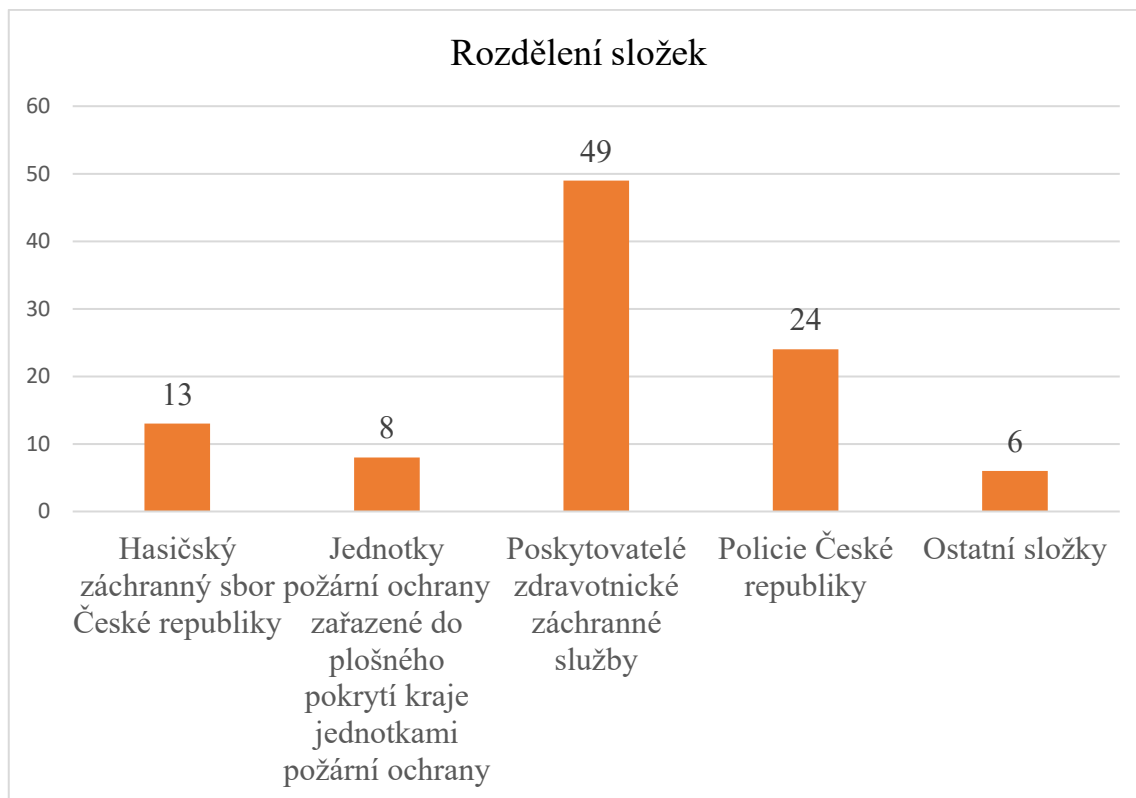
Ze získaných dat vyplývá, že ze 70 % dotazovaní respondenti mají děti a 30 % nemají.

Čtvrtou otázkou je rozdělení respondentů podle toho v jaké složce integrovaného záchranného systému pracují. Podle zákona o integrovaném záchranném systému se složky rozdělují na základní a ostatní. Vzhledem k tomu, že v teoretické části jsou více zmíněny základní složky, bylo rozdělení u této otázky provedeno na jednotlivé druhy základních složek a ostatní složky dohromady.

Otázka číslo čtyři tedy rozdělila složky do pěti skupin:

- Hasičský záchranný sbor České republiky
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
- Policie České republiky
- Ostatní složky

Graf 2 - Rozdělení respondentů dle složek (Zdroj: vlastní)

Z grafu 2 vyplývá, že nejvíce respondentů je zaměstnáno u poskytovatelů zdravotnické záchranné služby, na druhém místě jsou příslušníci Policie České republiky a po té následují další složky.

Následující otázka rozlišuje příslušníky IZS do skupin, podle toho jak dlouho pracují ve svém odvětví. Z tabulky 3 lze pozorovat, že nejmenší podíl obsadili zaměstnanci, kteří pracují ve svém oboru méně než tři roky. Zatímco skupina 3–10 let je velmi vyrovnaná se skupinou zástupců pracujících u složky IZS více než 10 let.

Tabulka 3 – Odpracované roky u složky IZS (Zdroj: vlastní)

Jak dlouho pracujete u složky IZS?		
Odpověď	Responzí	Podíl
Méně než 3 roky	44	44%
3-10 let	43	43%
Více než 10 let	13	13%

5.2 Vliv epidemie na pracovní činnosti jednotlivých složek

Před vytvořením dotazníku byly stanoveny cíle. Prvním dílčím cílem je zjistit, jak ovlivnila epidemie pracovní činnosti jednotlivých složek IZS. Do prvního dílčího cíle jsou zařazeny tři otázky.

Tabulka 4 – Kontingenční tabulka vyhodnocující vliv epidemie na jednotlivé složky (Zdroj: vlastní)

Složka	Velmi ovlivnila	Ovlivnila	Středně ovlivnila	Skoro neovlivnila	Neovlivnila vůbec	Počet zástupců složky
HZS ČR	1	8	2	2	0	13
JPO	0	2	3	3	0	8
ZZS	13	19	12	3	2	49
PČR	5	10	6	3	0	24
Ostatní	0	4	2	0	0	6
Celkem	19	43	25	11	2	100

K porovnání jestli epidemie COVID-19 ovlivnila standardní pracovní postupy jednotlivých složek IZS je použita kontingenční tabulka spojení otázky na druh složky a otázky číslo šest. Z tabulky lze konstatovat, že nejčastější odpověď byla „ovlivnila“ a nejmenší počet odpovědí sčítá „neovlivnila vůbec.“ Z toho lze usoudit, že z nějaké části epidemie změnila postupy složek IZS. Na otázku číslo šest byla navázána otázka číslo sedm, která umožňovala respondentům odpovědět otevřenou formou, zda v minulém roce vznikla nějaká nová činnost.

Z celkového počtu 100 respondentů odpovědělo na sedmou otázku slovy „ne“ nebo „nic“ či podobným vyjádřením záporu 25 %. To mohlo vzniknout z toho důvodu, že příslušníci IZS mohou mít zkreslené zkušenosti z epidemie za celou dobu trvání v České republice, tedy i za přecházející rok. První případ na území našeho státu byl oznámen 1. března 2020 (Český rozhlas, © 1997-2022).

Mezi další časté odpovědi u všech složek v otázce číslo 7 patřilo:

- používání více dezinfekce osob, věcných prostředků, vozidel a zázemí,
- kontroly OOPP,
- úprava doporučených postupů,
- testování na přítomnost onemocnění COVID-19.

U zástupců HZS ČR:

- práce v nemocnici.

U zástupců PČR:

- kontrola vládních opatření,
- s tím související hledání pokut za porušování vládních opatření,
- hlídání hranic okresů.

U zástupců ZZS:

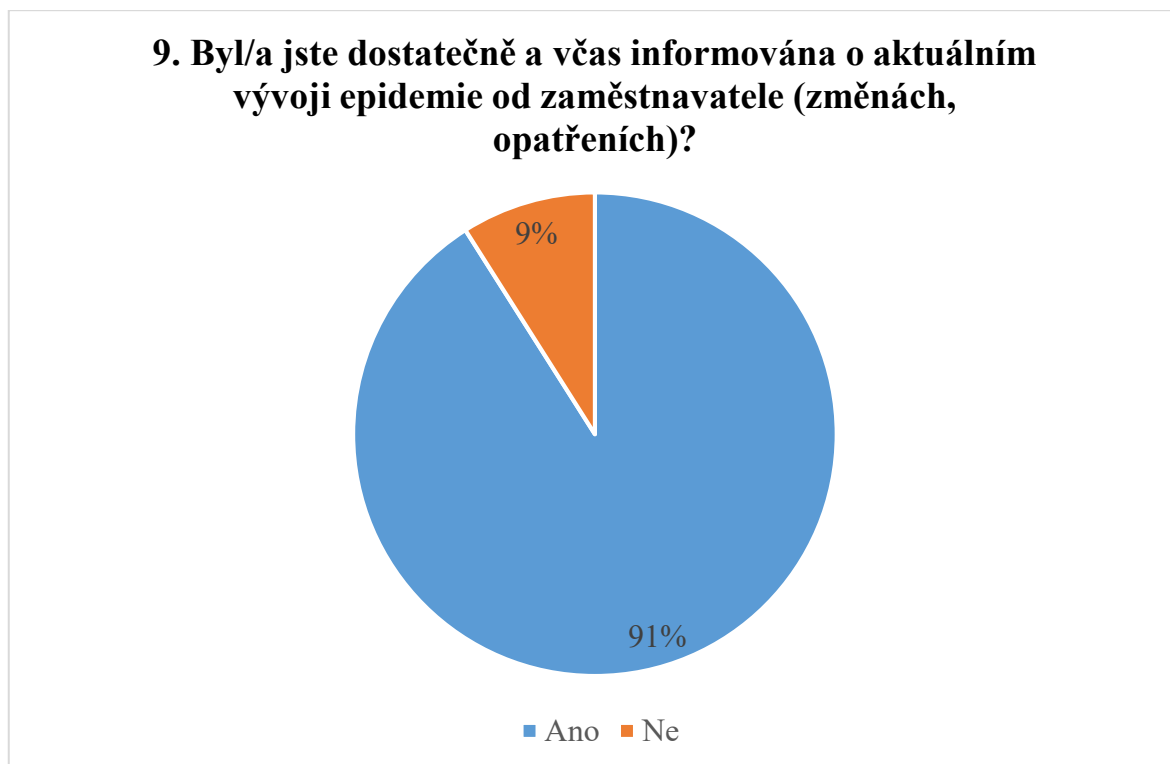
- lékař na dispečinku, který pomáhal třídit výzvy,
- navýšení výjezdových prostředků,
- činnosti biohazard týmu na 24 hodinové směně,
- častá přímá konzultace s nemocnicemi,
- bezpečné nakládání s OOPP.

V osmé otázce byl položen dotaz na to, zda zaměstnanci složek IZS pracovali přesčasy. Odpovědi byly poměrně vyrovnané, volbu „Ano, pracoval/a jsem přesčasy“ zvolilo 55 % respondentů a její zápornou variantu 45 % účastníků dotazníkové šetření. V porovnání s rozdělením na složky lze konstatovat, že nejvíce se přesčasy dotkly ZZS.

Prvním dílčím cílem bylo zjistit, jak ovlivnila epidemie pracovní činnosti jednotlivých složek IZS. Podle získaných dat lze usoudit, že všechny složky do jisté míry epidemie COVID-19 ovlivnila. V minulém roce vznikly u složek nové povinnosti, se kterými se respondenti museli vypořádat.

5.3 Informovanost příslušníků integrovaného záchranného systému

Druhým dílčím cílem bylo zjistit, jak probíhala informovanost zaměstnanců integrovaného záchranného systému o změnách a opatřeních v souvislosti s epidemií COVID-19. Na zjištění zda byli dostatečně příslušníci informováni, byly použity otázky číslo devět a deset. V rámci druhého dílčího cíle byla vložena otázka, co by chtěli zaměstnanci změnit.

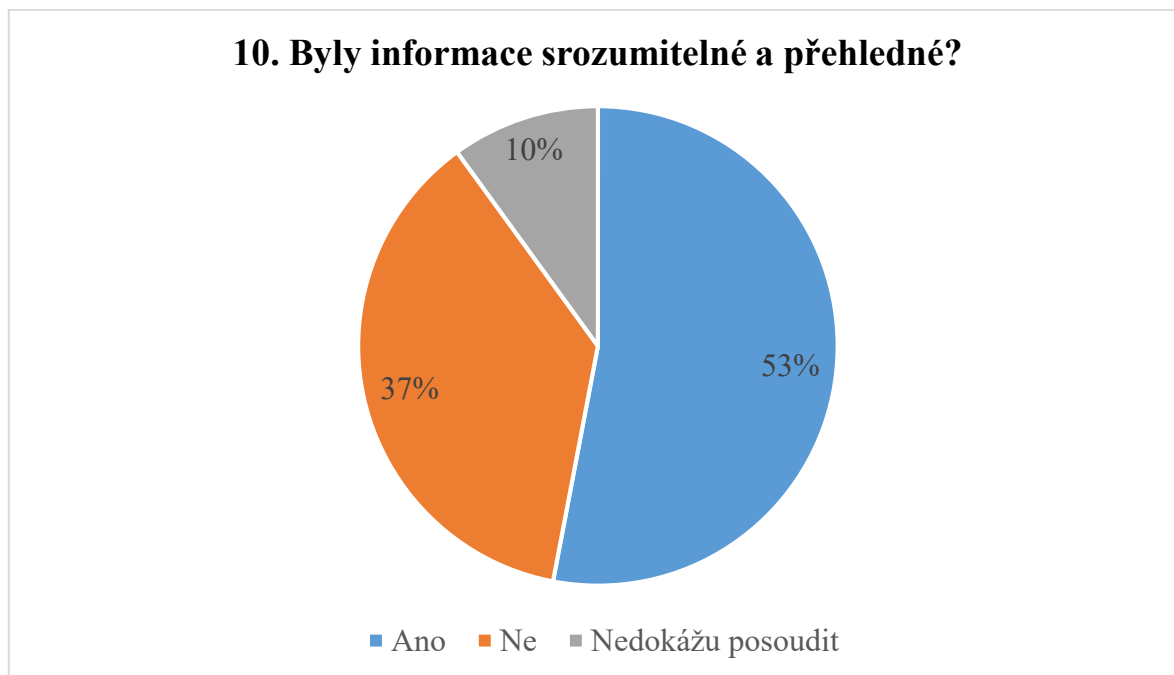

Graf 3 – Informovanost o aktuálním vývoji epidemie (Zdroj: vlastní)

Vyhodnocení deváté otázky (viz graf 3) je velmi pozitivní. Zaměstnanci z 91 % vyjádřili spokojenost o informování od zaměstnavatele.

Další otázka byla rozdělena na tři možnosti a provázána s otázkou číslo devět. Z grafu 4 lze sdělit, že 53 % respondentů odpovědělo kladně, 37 % záporně a 10 % zvolilo třetí variantu.

V desáté otázce byl položen dotaz na to, zda informace byly srozumitelné a přehledné. Respondenti mohli vybírat ze tří odpovědí ano, ne a nedokážu posoudit.

Graf 4 – Srozumitelnost a přehlednost informací (Zdroj: vlastní)

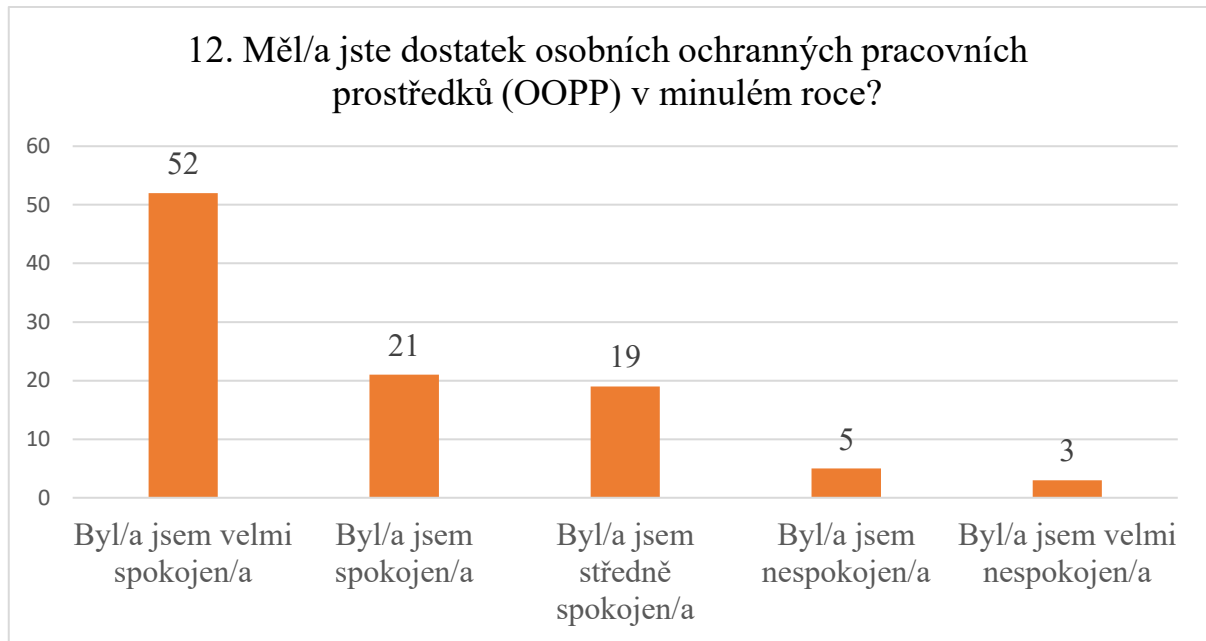
Respondenti se u otázky číslo 11 měli možnost vyjádřit otevřeně k tomu, co by chtěli změnit v rámci své práce v minulém roce, celkem 57 respondentů odpovědělo, že by nic neměnilo. Další nejčastější formy odpovědí byly touhy po více odpočinku, vyššímu počtu dní dovolené a odměnách za provedenou práci, ale také lepšímu přístupu k zaměstnancům a chování v kolektivu.

V otázce číslo 11 se objevily i odpovědi na informace o COVID-19. Respondenti je požadovali dostávat včasné, stručné a přehledné pro jejich snazší pochopení a lepší orientovanost v problematice. Co se týče informací, pár jedinců odpovědělo, že by si nepřáli opakovat tlak o poučení na povinné očkování. U příslušníků PČR se objevily odpovědi, ve kterých příslušníci požadovali sjednocení informací, neboť instrukce přicházely z více stran a postrádaly logiku.

Dle skupiny otázek stanovené k druhému dílčímu cíli, lze konstatovat, že obecně složky byly dostatečně informovány o změnách a vládních opatřeních, avšak bylo by vhodné informace sjednotit a lépe formulovat. V otázce číslo 11 byla nejzajímavější odpovědí „Větší osvětu veřejnosti o podstatě ZZS.“ Je velmi důležité, aby laická veřejnost byla dostatečně informována o práci složek IZS. Již na základní škole by měli žáci se podstatě této problematiky dozvědět ve větším rozsahu, zatím tomu ale tak není.

5.4 Ochrana před onemocněním COVID-19

Zjistit, do jaké míry se cítili zaměstnanci v bezpečí a chráněni před onemocněním COVID-19, bylo stanoveno pro třetí dílčí cíl. Pro vyhodnocení byly použity otázky č. 12-15. Otázka číslo 12 zjišťovala spokojenost zaměstnanců s dostatkem OOPP.

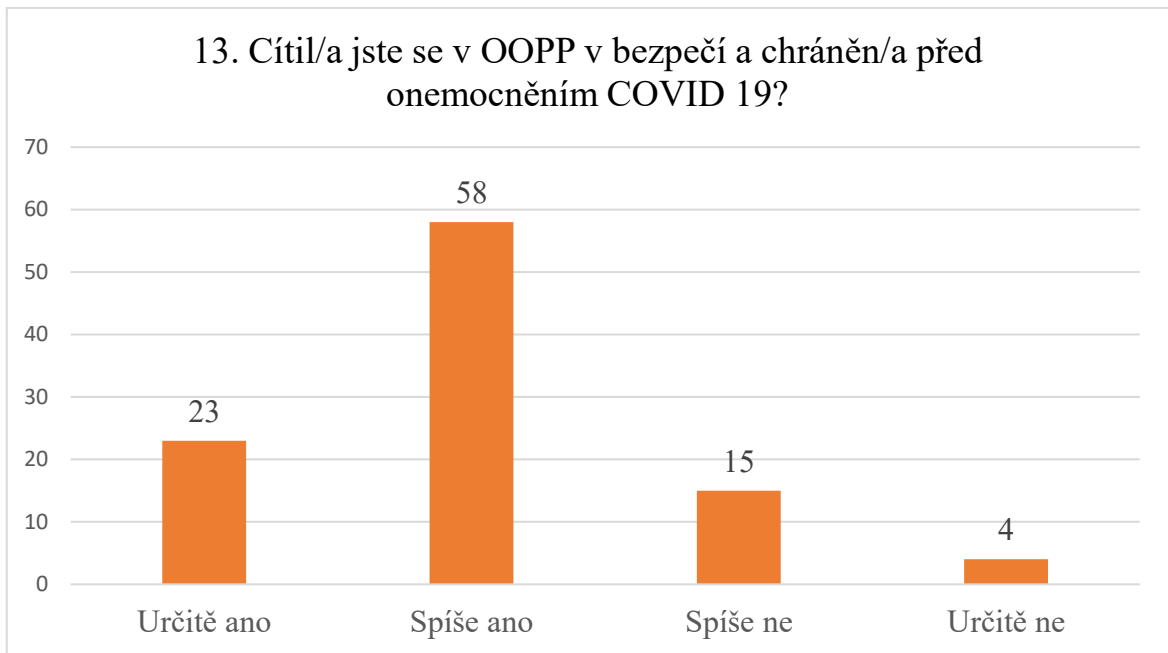

Graf 5 – Dostatek osobních ochranných pracovních pomůcek (Zdroj: vlastní)

Zaměstnavatel je odpovědný subjekt za poskytování dostatku OOPP, je tomu tak stanoveno v zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.). K jeho povinnostem patří zpracovat seznam OOPP na základě vyhodnocených rizik na pracovišti, dále proškolit zaměstnance o jejich používání a provádět kontrolu, zda zaměstnanci dodržují používání stanovených poskytnutých OOPP. Existuje několik typů OOPP sloužící k ochraně hlavy, sluchu, očí a obličeje, dýchacích orgánů, rukou a paží, nohou před uklouznutím, pokožky, poslední typ slouží k ochraně těla nebo další ochraně pokožky (Dostál a kol., 2021).

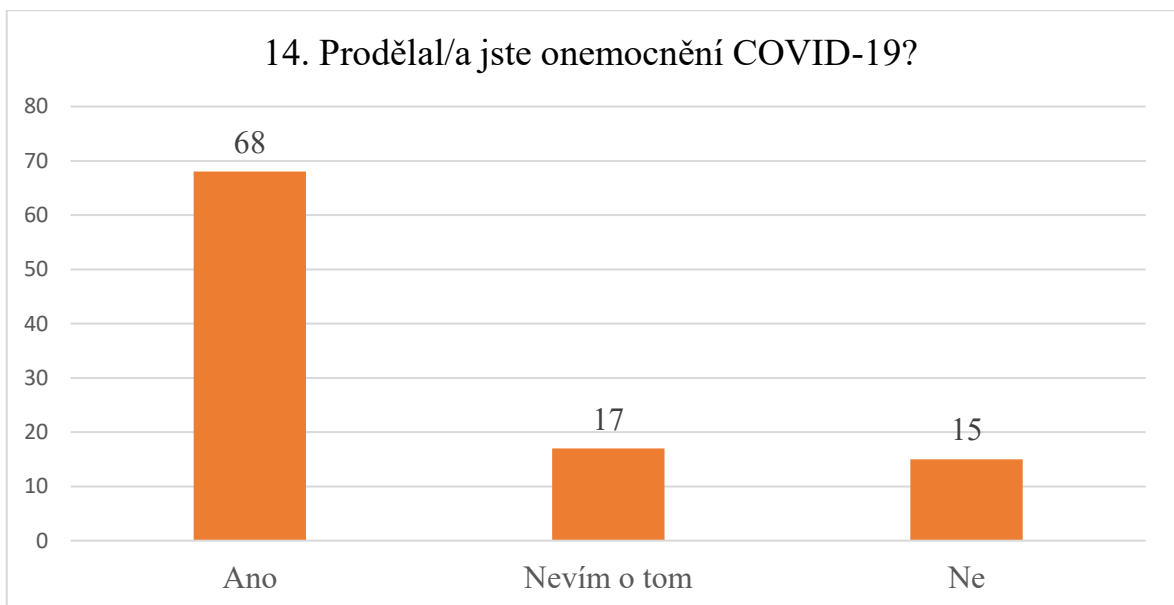
Dle získaných dat byla většina respondentů spokojena, což je pozitivní výsledek. Naopak velmi nespokojena byla jen 3 % dotazovaných, kteří patří do věkové kategorie 25-40 let.

Další otázka zkoumala pocit bezpečí v rámci nošení OOPP před onemocněním COVID-19. 81 % respondentů odpovědělo, že se určitě cítilo v bezpečí nebo spíše ano. Výsledek dat ze 13. otázky lze pozorovat v grafu 6.

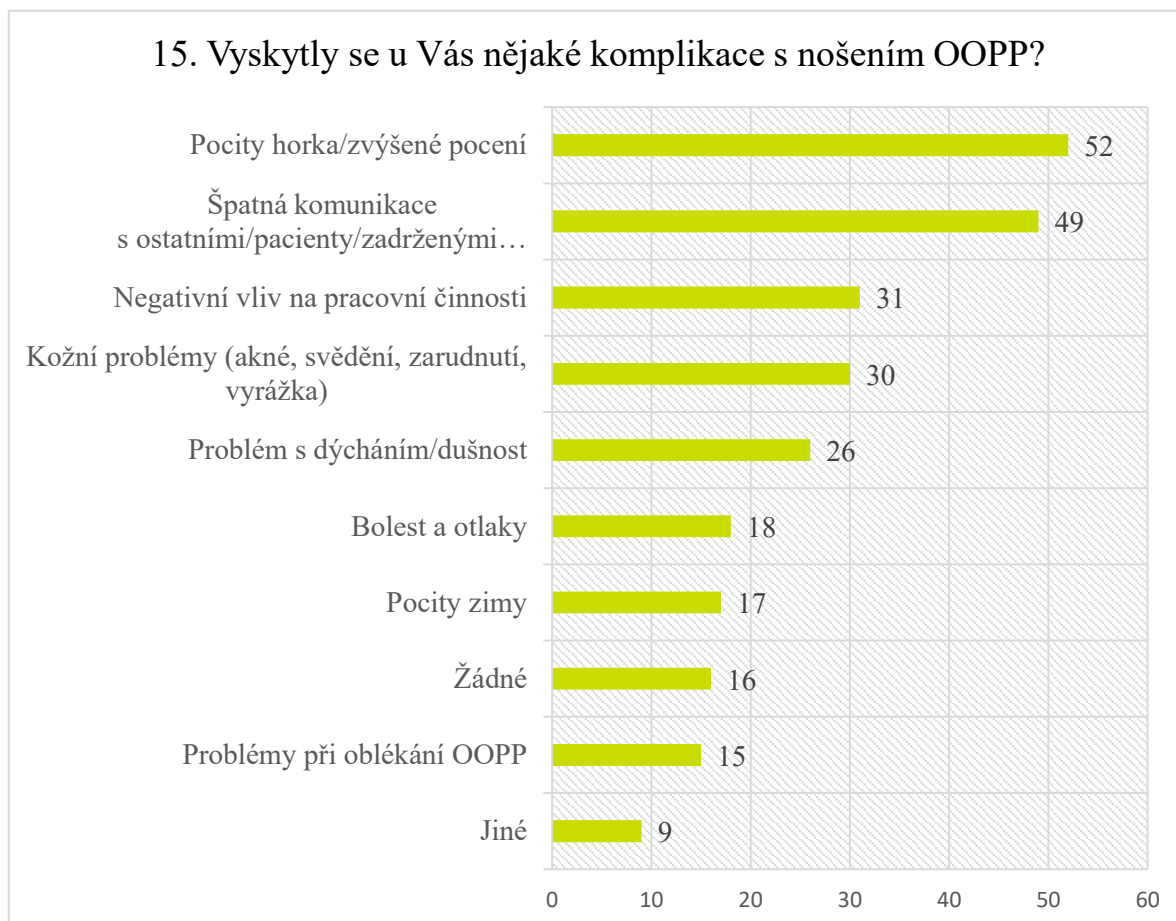
Graf 6 – Pocit bezpečí před onemocněním COVID-19 (Zdroj: vlastní)

Další otázka v rámci třetího dílčího cíle sloužila ke zjištění, zda příslušníci IZS prodělali samotné onemocnění COVID-19. Jako odpovědí na tuhle otázku mohli respondenti volit ze tří variant ano, ne nebo nevím o tom.

Graf 7 – Prodělání COVID-19 (Zdroj: vlastní)

Z grafu 7 lze s jistotou říci, že 68 % dotazovaných onemocněním prošlo, 17 % respondentů si o prodělání COVID-19 není jistá a 15 % respondentů se onemocněním COVID-19 nenakazili.

Graf 8 – Vyhodnocení otázky zaměřené na komplikace s nošením OOPP (Zdroj: vlastní)

Otázka č. 15 se zaměřovala na možné komplikace s nošením OOPP, u této otázky měli respondenti možnost zvolit více odpovědí (viz graf 8). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejčastěji se u respondentů objevovaly pocity horka či zvýšeného pocení. Druhou největší komplikací respondenti označili špatnou komunikaci s ostatními, pacienty nebo zadržnými. Nošení OOPP sloužící na ochranu před onemocněním COVID-19 ztěžovalo komunikaci ZZS s pacienty, to mohlo vést k nedopatřením při stanovení diagnózy. Téměř 1/3 respondentů se setkala s negativními vlivy na pracovní činnosti při nošení OOPP.

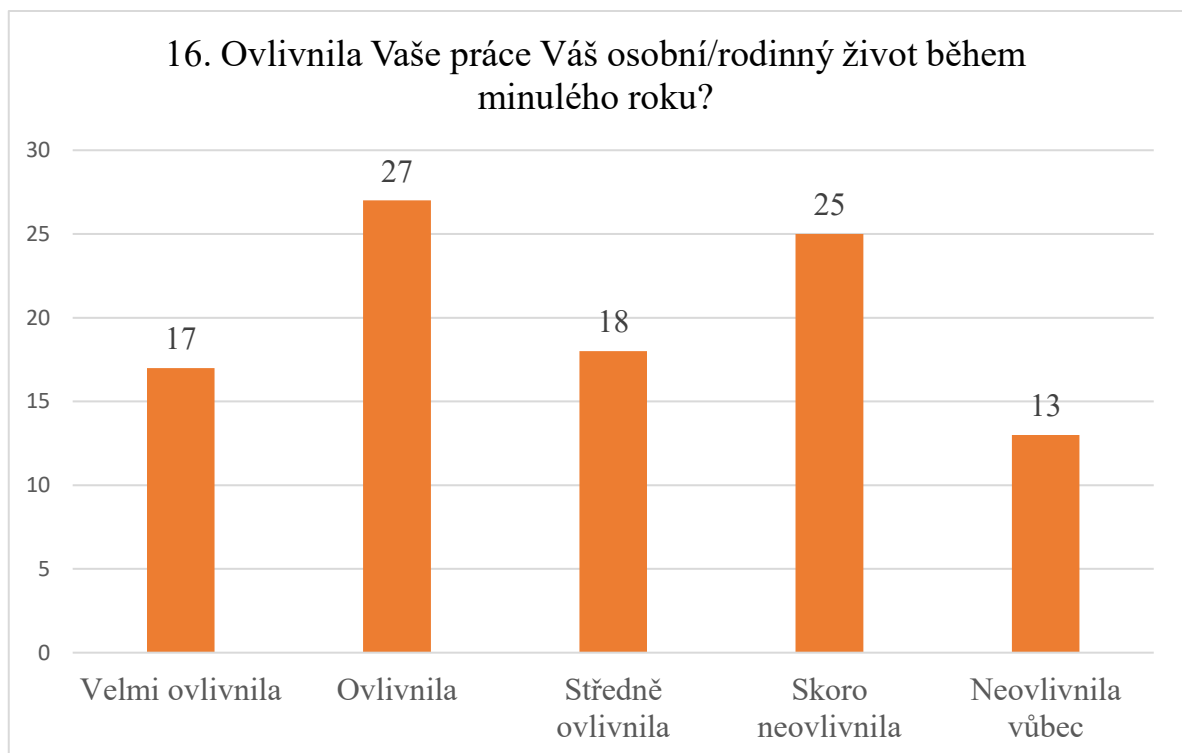
Ačkoliv se u respondentů objevovaly problémy při nošení OOPP, respondenti museli dodržovat veškerá nařízení pro nošení a postupy oblékání OOPP.

5.5 Osobní a rodinné životy příslušníků integrovaného záchranného systému

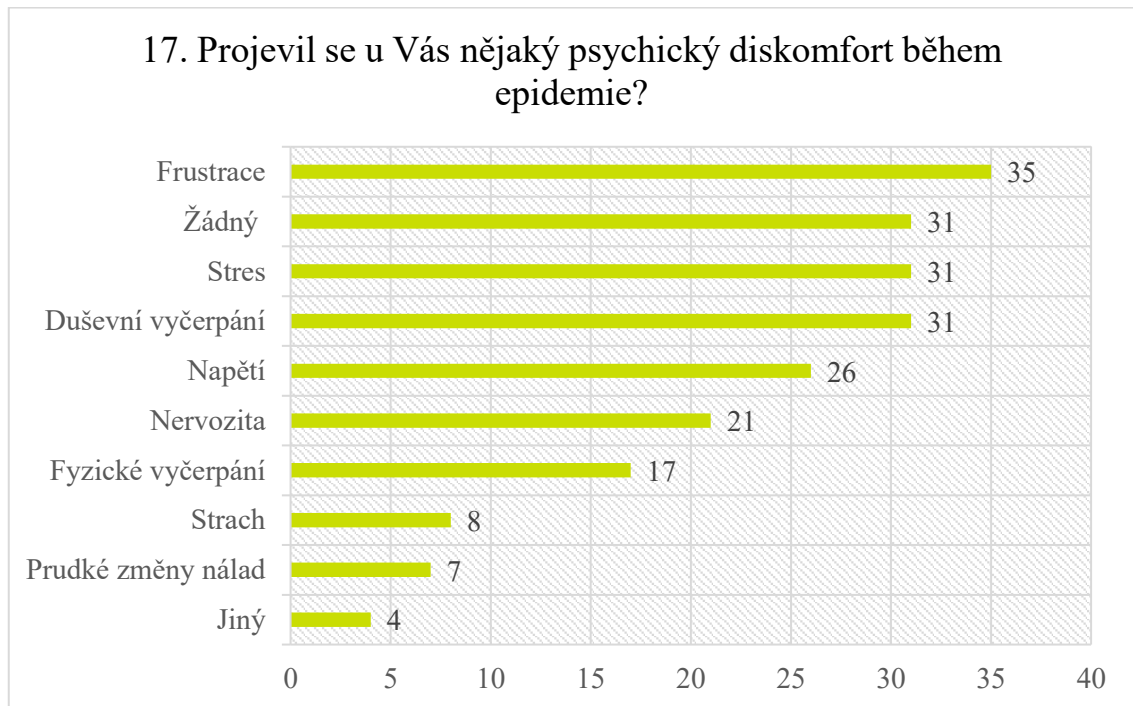
Poslední dílčí cíl byl vytyčen ke zjištění, do jaké míry ovlivnila epidemie osobní a rodinné životy zaměstnanců IZS. Protože příslušníci IZS pracovali v první linii, měli daleko větší pravděpodobnost se onemocněním nakazit, a tím by mohla následovat rozšíření nákazy v jejich rodinách. Příslušníci IZS byli vystaveni během epidemie fyzicky i psychicky náročným směnám, které mohly vést k několika diskomfortům, což mohlo způsobit ovlivnění jak osobního, tak rodinného života. Otázka č. 16 položila dotaz, zda ovlivnila epidemie jejich životy po osobní či rodinné stránce.

Z grafu 9 je zřetelné, že 44 % respondentů bylo velmi ovlivněno nebo ovlivněno epidemií v rámci osobního/rodinného života. Další 18 % respondentů zaznamenalo střední ovlivnění a 38 % žádné či skoro žádné ovlivnění nepocítilo. Pokud se porovná graf 9 s otázkou, zda mají respondenti děti, lze konstatovat, že většina respondentů mající děti byla epidemií ovlivněna. Velký dopad na to zřejmě měla distanční výuka dětí, která probíhala během epidemie. Příslušníci IZS se museli více oslabovat vzděláváním svých dětí, což mohlo přinášet další fyzické a psychické diskomforty, jako je např. únava či prudké změny nálad.

Graf 9 – Vliv práce na osobní/rodinné životy (Zdroj: vlastní)

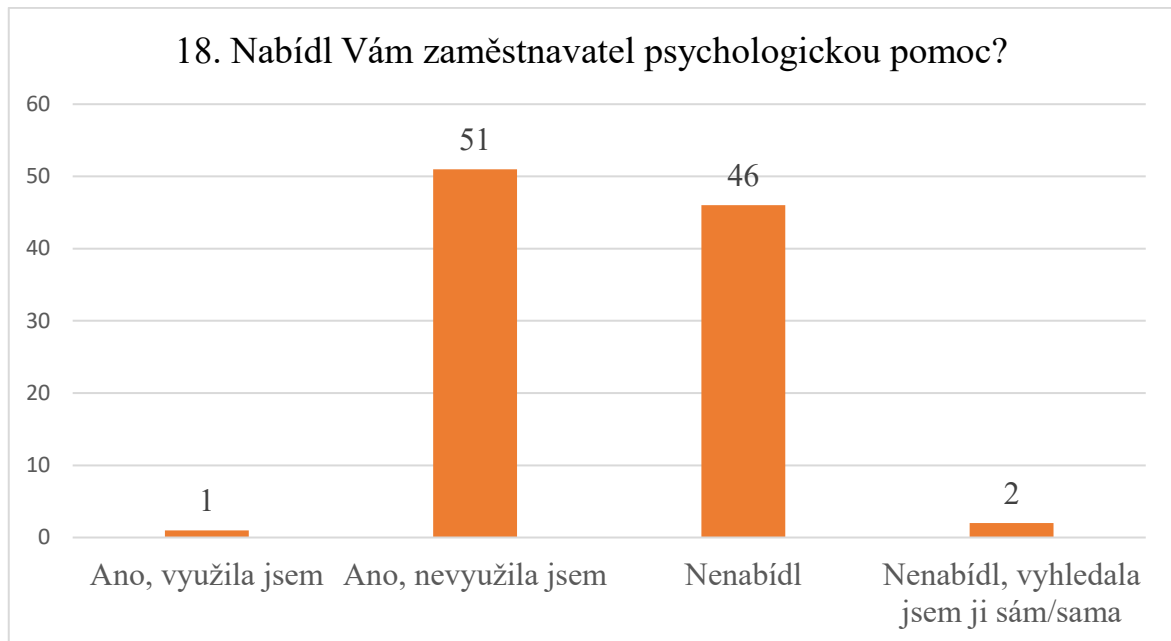
V rámci předposlední otázky mohli respondenti uvést své psychické diskomforty během epidemie. Respondenti mohli volit z více variant. Výsledky dat ze 17. otázky jsou zobrazeny v grafu 10.

Graf 10 – Psychické diskomforty během epidemie (Zdroj: vlastní)

Nejčastějším psychickým diskomfortem dle respondentů byla frustrace, což vyjadřuje pocit, který nastává při neuspokojení potřeb a cílů člověka. 31 % dotazovaných zaměstnanců IZS nezaznamenalo žádný psychický diskomfort.

Na závěr byla položena otázka na psychologickou pomoc. Hypotéza při vytvoření otázky byla, že minimálně 10 % dotazovaných využije psychologickou, ale výsledky získané z dotazníkového šetření ukázaly, že ji využila pouze 3% část dotazovaných. Dopad na tento výsledek mohl vzniknout z toho, že 48 % respondentů uvedlo, že psychologická pomoc jim nebyla nabídnuta. Zaměstnavatel měl během náročného období epidemie nabídnout psychologickou pomoc, tím by se zvýšil počet lidí, kteří by ji využili.

Graf 11 - Vyhodnocení otázky se zaměřením na psychologickou pomoc (Zdroj: vlastní)

5.6 Možné návrhy efektivních postupů při činnosti integrovaného záchranného systému

Výzkumná část práce se soustředila na příslušníky integrovaného záchranného systému a na jejich prožití epidemie v minulém roce. Analytická část praktické části byla provedena formou kvantitativního výzkumu pomocí dotazníkového šetření, které proběhlo prostřednictvím internetu. Respondenti byli příslušníci IZS Jihomoravského kraje. K dotazníku byly vytvořeny jeden hlavní a čtyři dílčí cíle. Hlavním cílem bylo zjistit, jak prožívali zaměstnanci IZS epidemii.

Z dotazníkového šetření o 100 respondentech vyplynulo, že epidemie ovlivnila všechny složky. U složek se v minulém roce objevily nové činnosti související s epidemií, např. u PCR hlídání osob cestujících mezi okresy. Jelikož zaměstnání složek IZS souvisí s aktuálními mimořádnými událostmi, musí se zaměstnanci neustále učit, rozvíjet a adaptovat na nové úkoly a povinnosti.

5.6.1 Možné návrhy pro zlepšení informovanosti

Skupina otázek stanovená k druhému dílčímu cíli vykazuje, že složky byly dostatečně informovány o změnách a vládních opatřeních, avšak by bylo vhodné informace sjednotit a lépe formulovat.

Návrhy:

- Ke sjednocení informací by bylo vhodné rozšiřovat jednotné (stručné, výstižné) informace, které by procházely dle navrhovaného postupu:
  - 1) Vládní opatření
  - 2) Operační střediska krajů
  - 3) Krajské vedení jednotlivých složek
  - 4a) Odpovědné osoby vytvářející aktuální nástěnku
  - 4b) Rozesílání informací na email
  - 4c) Rozesílání informací prostřednictvím SMS
  - 4d) Rozesílání informací prostřednictvím aplikací (skupinové chaty na Messenger, Viber, Whatsapp)

VectorStock®

VectorStock.com/31385680

Obr. 6 – Ikony aplikací zleva Messenger, Viber, Whatsapp (VectorStock, ©2022)

Pokud dojde k aktualizaci či změně vládního nařízení, rozešle se na operační střediska krajů. Odtud by se nařízení poslala krajským vedením jednotlivých složek. Vedení informace vyvěsí na pracovní intranet a pošle je prostřednictvím emailu

odpovědným osobám, které spravují aktuální nástěnku věnovanou COVID-19. Dalším úkolem vedení je rozesílání informací prostřednictvím emailu, SMS zpráv a moderních aplikací pro lepší dostupnost informací zaměstnancům. Využívání aplikací je pro zaměstnance dobrovolné, pokud je nebudou chtít používat jako zdroj informací, mají k dispozici pracovní intranet, aktuální nástěnku, pracovní email či SMS.

- K lepšímu pochopení informací z okolního prostředí je vhodné rozpoznat rozdíly mezi informací a dezinformací. Zaměstnavatel mohl poučit své zaměstnance, odkud mají informace čerpat a mohl je odkázat na volně dostupnou příručku pro boj s dezinformacemi, přeloženou do českého jazyka prostřednictvím Centru proti terorismu a hybridním hrozbám Ministerstva vnitra, která nese název RESIST. Tato příručka je přepracovaná do českého prostředí z anglické příručky RESIST 2: Counter-disinformation toolkit overview, která slouží k předcházení a zamezení šíření hoaxů (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2022).

5.6.2 Možné návrhy související s OOPP

Většina respondentů byla s OOPP spokojena, což je pozitivní výsledek. Otázka zkoumající pocit bezpečí v rámci OOPP před onemocněním COVID-19 vypověděla, že 81 % respondentů se určitě cítilo v bezpečí nebo spíše ano. Z celkového počtu respondentů prodělalo onemocnění COVID-19 68 %. Otázka č. 15 tážající se na komplikace související s nošením OOPP vyjádřila, že nejčastějším problémem byly pocity horka či zvýšeného pocení.

Návrhy:

- Ke zmírnění pocitu horka či zvýšeného pocení slouží prodyšné materiály, avšak během epidemie je potřeba zajistit co nejnižší přenos virů a dalších infekčních zdrojů, tudíž nemůžou být použity k výrobě ochranných obleků.
- U zvýšeného pocení při nošení OOPP (např. respirátorů) by měla být doporučena jejich častější výměna.
- Zaměstnavatel by měl zejména v letním období zajistit klimatizované prostředí zaměstnanců. Měl by zajišťovat správný chod klimatizace a pravidelný servis.
- Zaměstnavatel by měl zajistit zdroj pitné vody k dodržování pitného režimu. Zdroj může být ve formě automatu na vodu, výdejníku vody s barelem, vody z vodovodu

či balené vody v PET láhvích, které by si zaměstnanci mohli vzít sebou na výjezdy či jiné aktivity mimo zázemí.

- Další možný efektivní návrh je střídání směn v kratších intervalech a delší pauzy na vydechnutí a odpočinek. Zaměstnanci by mohli pracovat 4 hodiny, po té by měli nárok na placenou hodinovou pracovní pauzu. A následně by odpracovali další 4 hodiny. Avšak tento návrh sebou nese určité nedostatky. Většina příslušníků IZS pracuje 12 hodinové směny, tudíž by musela jít více dnů v měsíci do práce. Dalším nedostatkem by mohla být omezená kapacita personálu a problém s pokrytím směn.

Druhou největší komplikací respondenti označili špatnou komunikaci s ostatními, pacienty nebo zadrženými, což mohlo vést k různým nedorozuměním. Využívané respirátory během epidemie zhoršovaly vzájemné dorozumívání mezi lidmi, avšak kvůli vládním nařízením byly nutné během epidemie používat.

5.6.3 Možné návrhy ke zlepšení psychických diskomfortů

Z poslední skupiny otázek vyplývá, že zaměstnanci prožívali několik psychických diskomfortů, nejčastějším problémem byla frustrace. Náročné směny sebou přinesly další diskomforty. Než nastala epidemie, příslušníci tyto diskomforty běžně odbourávali činnostmi ve volném čase. Navštěvovali rodinu a přátele, vykonávali své koníčky a oblíbené sporty. Avšak vládní opatření jim během epidemie zakázala vykonávat spoustu jejich oblíbených činností. V průběhu minulého roku byla vytvořena opatření na zavření sportovišť, bazénů, kin, divadel, restaurací a dalších zařízeních pro trávení volného času. To mohlo způsobovat neuspokojení potřeb a vést k demotivaci. Pokud se příslušníci cítili nekomfortně v osobním životě, mohlo se to přenést do jejich pracovního nasazení.

Návrhy:

- Z poslední otázky dotazníkového šetření vyplývá, že 48 % respondentům nebyla nabídnuta psychologická pomoc. Protože během epidemie probíhala opatření vedoucí k prevenci šíření viru, bylo by vhodné zařídit online psychologickou pomoc prostřednictvím videohovorů, která by v těchto nelehkých časech pomohla příslušníkům IZS zlepšit jejich prožívání epidemie a motivovat je. Pro využití psychologické pomoci je potřeba dát vědět zaměstnancům, že něco takového existuje a můžou této výhody využít. Zaměstnanci by mohli čerpat informace k psychologické pomoci z intranetu, aktuální nástěnky věnované COVID-19

nebo z letáku. Psychologická pomoc by probíhala prostřednictvím programu Skype nebo Microsoft Teams, po předchozí domluvě.

Obr. 7 – Návrh letáčku pro online psychologickou pomoc (Zdroj: vlastní zpracování v programu Photopea a Malování 3D)

- Dalším možným efektivním návrhem by bylo umožnění vstupu do bazénů, saun a sportovišť pro příslušníky IZS. Zařízení by ovšem musela fungovat za určitých specifických podmínek, mezi které by patřily rozestupy, časté používání dezinfekce a další. Tyto volnočasové aktivity by příslušníkům IZS pomohly odbourat napětí

a stres, a tím by se zlepšila výkonnost při práci a přístup k ní např. práce v kolektivu. Také jsou vhodné pro udržování tělesné kondice. Fyzická zdatnost u příslušníků složek integrovaného záchranného systému je velmi zásadní.

Všechny složky integrovaného záchranného systému nemají přístup ke vlastním zařízením disponujícím posilovnou, bazénem či jiným druhem sportoviště. Protože udržování takových zařízení stojí velké finanční náklady, mohlo být během epidemie otevřeno jen pár vybraných nacházejících se v bývalých okresních městech Jihomoravského kraje.

Obr. 8 – Okresní města Jihomoravského kraje na mapě (RIS: Regionální informační servis, © 2021)

V okresním městě Vyškov by se mohlo jednat o Aquapark, který je ve správě majetku města Vyškov. Nachází se na adrese Sportovní ulice 752/5, Vyškov 682 01. V krytém areálu se nachází bazén o rozměrech 25 x 12,5 m, další nepravidelná plocha 309 m² s atrakcemi, dvě parní sauny a dvě finské. Celková kapacita krytého areálu je 430 osob, avšak k prevenci zamezování rozšiřování viru by byla doporučena maximální kapacita 50 osob (Aquapark Vyškov, Copyright 2018).

Obr. 9 – Vnitřní krytý bazén (Aquapark Vyškov, Copyright 2018)

- Nejčastější formy odpovědí na otevřenou otázku, co by příslušníci chtěli změnit v rámci své práce, byly touhy po více odpočinku, vyššímu počtu dní dovolené a odměnách za provedenou práci, ale také lepšímu přístupu k zaměstnancům a chování v kolektivu. Mé doporučení pro zlepšení přístupu k zaměstnancům je pravidelné školení vedoucích pracovníků na komunikaci a práci s podřízenými. Školení seznámí vedoucí pracovníky jak správně komunikovat verbální i neverbální cestou, jak motivovat své podřízené nebo od nich získávat důležitou zpětnou vazbu. Krajské vedení jednotlivých složek mohlo pro příslušníky IZS vytvořit během epidemie program, který by jim umožňoval nějaké benefity navíc za počet odpracovaných hodin. V programu by zaměstnanci za odpracované hodiny nad rámec svého úvazku sbírali body, ty by následně proměnily za slevy do e-shopů, na sporty, vzdělávání, zdravotní pomůcky či dny volna tzv. sick days. K financování programu zaměstnancům by mohl posloužit již zavedený fond kulturních a sociálních potřeb, který je stanoven vyhláškou č. 114/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb (Zakonyprolidi.cz, ©2022b).

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na aktuálně řešené problematiku o integrovaném záchranném systému a epidemii COVID-19.

Práce byla rozdělena na dvě části. Teoretická část obsahovala celkem tři kapitoly a praktická dvě. V rámci teoretické části bakalářské práce byl řešen integrovaný záchranný systém. V první kapitole byly uvedené pojmy, které vyplývají ze zákona č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. V druhé části první kapitoly byly vypsány právní normy, které zastupovaly úlohu zákona č. 239/2000 Sb. před jeho zpracováním.

Navazující kapitola pojednávala o jednotlivých složkách IZS. Mezi základní složky patří Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, Policie České republiky a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby. Na konci druhé kapitoly byla vysvětlena koordinace složek integrovaného záchranného systému. Třetí kapitola řešila epidemii a současné onemocnění COVID-19, jeho charakteristiku, přenos a identifikaci. Na závěr teoretické části byl popsán Pandemický plán České republiky.

Výzkumná část byla zpracována do dvou kapitol, první byla metodika šetření a organizace šetření a druhou kapitolou bylo vyhodnocení dotazníkového šetření. Praktická část byla provedena kvantitativním výzkumem pomocí dotazníkového šetření, které proběhlo formou online u 100 příslušníků složek integrovaného záchranného systému Jihomoravského kraje. Před vytvořením dotazníkového šetření, byly vytyčeny hlavní a čtyři dílčí cíle, na které byly navázány otázky v samotném dotazníkovém šetření.

Cílem bakalářské práce bylo vyhodnotit problémové oblasti při činnosti příslušníků integrovaného záchranného systému, které vyplynuly z dotazníkového šetření a vytvořit efektivní návrhy pro zlepšení. Ke sjednocení informací byl navržen postup rozšiřování informací a pro lepší odlišení dezinformací od správných informací byla doporučena příručka RESIST.

K problémům patřícím k nošení OOPP byla doporučena častější výměna, klimatizované zázemí zaměstnanců, zajištění zdrojů pitné vody k dodržování pitného režimu, kratší směny a prodyšné materiály, které ovšem nejsou vhodné při probíhající epidemii.

Jako nejhorší psychický diskomfort pociťovali příslušníci IZS frustraci. Ke zlepšení psychologických diskomfortů byla navržena online psychologická pomoc a možná návštěva bazénů a jiných sportovišť. Pro zlepšení přístupu k zaměstnancům bylo doporučeno školení pro vedoucí pracovníky. Z důvodu toho, že zaměstnanci IZS během epidemie prožívali náročné směny, byl navržen program za přesčasové hodiny, ve kterém by zaměstnanci sbírali body.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALEEM A, AKBAR Samad AB, SLENKER AK, 2022. *Emerging Variants of SARS-CoV-2 And Novel Therapeutics Against Coronavirus (COVID-19)* [Updated 2022 Jan 5]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK570580/>

Aquapark Vyškov, Copyright 2018. *Krytý areál*. [online]. Vyškov: Správa majetku města Vyškova, příspěvková organizace, 2018. [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.aquaparkvyskov.cz/aquapark/kryty-areal>

CASCELLA M, RAJNIK M, ALEEM A, et al, 2022. *Features, Evaluation, and Treatment of Coronavirus (COVID-19)* [Updated 2022 Jan 5]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK554776/>

COVID portál, 2021. *Srovnání různých typů testů* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 14.12.2021 [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/srovnani-ruznych-typu-testu>

Český rozhlas, ©1997-2022. *V Česku jsou první tři nakažení koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie*. In: Český rozhlas [online]. Praha. 1. 3. 2020 [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk

DOSTÁL, Filip, Lenka SCHEU, Jan CIVÍN a Petr HAVLÍČEK, 2021. *PRAKTICKÉ ZÁSADY POUŽÍVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ*. Praha: © Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 76 s. ISBN 978-80-87676-49-3. Dostupné také z: <https://vubp.cz/soubory/produkty/publikace-ke-stazeni/prakticke-zasady-pouzivani-osobnich-ochrannych-pracovnich-prostredku.pdf>

FRANĚK, Ondřej, 2020. *Mapa základů LZS od příštího roku nejspíš zežloutne*. Záchraná služba: Nezávislý web o zdravotnické záchranné službě [online]. Praha: zachrannasluzba.cz, 2021, 9/1/2020 [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/mapa-zakladen-lzs-od-pristiho-roku-nejspis-zezloutne/>

FRANĚK, Ondřej, 2021. *Systém zdravotnické záchranné služby v ČR*. Záchraná služba: Nezávislý web o zdravotnické záchranné službě [online]. Praha: zachrannasluzba.cz [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/system-zzs-v-cr/>

GÖPFERTOVÁ, Dana a Petr PAZDIORA, 2015. *100 infekcí: (epidemiologie pro praxi)*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton. ISBN 978-80-7387-846-7.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, ©2021 [online]. [cit. 2021-10-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/webove-stranky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx#generalni>

Integrovaný záchranný systém, 2018. *Odborová aliance IZS* [online]. Zbizuby: Odborová aliance IZS, [cit. 2021-10-15]. Dostupné z: <https://www.alianceizs.cz/o-nas/>

JANURA, Josef, 2018. *Vymezení některých pojmů*. Hradec Králové oficiální web [online]. Hradec Králové: Hradec Králové, [cit. 2021-10-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/vymezeni-nekterych-pojmu/d-55386>

LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-287-9.

Modul - G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana, 2020. 1. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-7616-071-2.

Ministerstvo vnitra České republiky, © 2022. *Ke stažení - RESIST: příručka pro boj s dezinformacemi*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/ke-stazeni-resist-prirucka-pro-boj-s-dezinformacemi.aspx>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, © 2022. *Co je to R číslo?*. [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 8. 4. 2020 [cit. 2022-01-25]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/co-je-to-r-cislo/>

Národní zdravotnický informační portál, 2022 [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340.

OSTROM, Lee T. a Cheryl A. WILHELMSSEN, 2019. *Risk assessment: tools, techniques, and their applications*. Second edition. Hoboken: John Wiley. ISBN 978-1-119-48346-5.

Pandemický plán České republiky, 2011. [online]. MZČR. [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wpcontent/uploads/wepub/5520/14546/Pandemick%C3%BD%20pl%C3%A1n%20%C4%8CR.pdf>

RIS: Regionální informační servis, © 2021. *Okresy Jihomoravského kraje*. [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2021. [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/okresy>

VectorStock, ©2022. *Logo Messenger viber whatsapp na vektorovém obrázku obrazovky iphone*. [online]. Newton, Auckland: VectorStock®. [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/messenger-viber-whatsapp-logo-on-iphone-screen-vector-31385680>

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum. ISBN 978-802-4624-778.

VÍŠEK, Jiří, 2012. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-7452-028-0.

ŠÍN, Robin, 2017. *Medicína katastrof*. 1. Praha: Galén, ISBN 978-80-7492-2954.

ŠTĚTINA, J. a kol, 2014. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Grada Publishing. ISBN 9788024791531.

Záchranný útvar: Hasičský záchranný sbor České republiky, ©2021 [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2021 [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/organizacni-slozky-zachranny-utvar-hzs-cr.aspx>

Zákony pro lidi, ©2021. [online]. Zlín: AION CS, ©2021 [cit. 2021-10-01]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Zákony pro lidi, ©2022a. [online]. Zlín: AION CS, ©2022 [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-39>

Zákony pro lidi, ©2022a. [online]. Zlín: AION CS, ©2022 [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-114>

Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje:... o lidech a pro lidi ..., 2021. *Připojujeme se k TETRIS CHALLENGE* [online]. Brno: Zdravotnická záchranná služba JmK p.o., 27.9.2019 [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://www.zzsjmek.cz/aktuality/pripojujeme-se-k-tetris-challenge>

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY za rok 2020, 2021. [online]. Záchranný útvar HZS ČR, 2021 [cit. 2021-11-01].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

JPO	Jednotka požární ochrany
KOPIS	Operační a informační středisko IZS kraje
OOPP	Osobní ochranné pracovní pomůcky
PNP	Přednemocniční neodkladná péče
RAT	Rychlý antigenní test
RT-PCR	Polymerázová řetězová reakce s reverzní transkripcí
SZR	Speciální záchranná rota
VOC	Varianty obav
WHO	Světová organizace zdraví
ZRH	Záchranná rota Hlučín
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 – Složky integrovaného záchranného systému (alianceizs.cz, 2018) .....</i>	<i>14</i>
<i>Obr. 2 – Znak Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR, ©2021) .....</i>	<i>16</i>
<i>Obr. 3 – Vozidlo zdravotnické záchranné služby a jeho vybavení (Zdravotnická záchranná služba JmK p.o., 2021).....</i>	<i>21</i>
<i>Obr. 4 – Rozmístění středisek letecké záchranné služby po České republice (Franěk, 2020) .....</i>	<i>22</i>
<i>Obr. 5 – Úrovně řízení IZS v kraji (Modul - G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana, 2020).....</i>	<i>24</i>
<i>Obr. 6 – Ikony aplikací zleva Messenger, Viber, Whatsapp (VectorStock, ©2022).....</i>	<i>44</i>
<i>Obr. 7 – Návrh letáčku pro online psychologickou pomoc (Zdroj: vlastní zpracování v programu Photopea a Malování 3D).....</i>	<i>47</i>
<i>Obr. 8 – Okresní města Jihomoravského kraje na mapě (RIS: Regionální informační servis, © 2021) .....</i>	<i>48</i>
<i>Obr. 9 – Vnitřní krytý bazén (Aquapark Vyškov, Copyright 2018) .....</i>	<i>49</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Rozdělení složek, vlastní zpracování na základě údajů z literatury (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014) .....</i>	15
<i>Tabulka 2 – Operační hodnota JPO dle kategorií (vlastní zpracování podle HZS ČR, ©2021) .....</i>	19
<i>Tabulka 3 – Odpracované roky u složky IZS (Zdroj: vlastní).....</i>	33
<i>Tabulka 4 – Kontingenční tabulka vyhodnocující vliv epidemie na jednotlivé složky (Zdroj: vlastní) .....</i>	34

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 - Rozdělení respondentů dle věkových kategorií (Zdroj: vlastní)</i>	31
<i>Graf 2 - Rozdělení respondentů dle složek (Zdroj: vlastní)</i>	33
<i>Graf 3 – Informovanost o aktuálním vývoji epidemie (Zdroj: vlastní)</i>	36
<i>Graf 4 – Srozumitelnost a přehlednost informací (Zdroj: vlastní)</i>	37
<i>Graf 5 – Dostatek osobních ochranných pracovních pomůcek (Zdroj: vlastní)</i>	38
<i>Graf 6 – Pocit bezpečí před onemocněním COVID-19 (Zdroj: vlastní)</i>	39
<i>Graf 7 – Prodělání COVID-19 (Zdroj: vlastní)</i>	39
<i>Graf 8 – Vyhodnocení otázky zaměřené na komplikace s nošením OOPP (Zdroj: vlastní)</i>	40
<i>Graf 9 – Vliv práce na osobní/rodinné životy (Zdroj: vlastní)</i>	41
<i>Graf 10 – Psychické diskomforty během epidemie (Zdroj: vlastní)</i>	42
<i>Graf 11 - Vyhodnocení otázky se zaměřením na psychologickou pomoc (Zdroj: vlastní)</i> ..	43

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

Příloha P II: Žádost o provedení kvantitativního výzkumu v rámci bakalářské práce

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Jiřina Horáková a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati, oboru Ochrana obyvatelstva na fakultě Logistiky a krizového řízení v Uherském Hradišti. Tématem mé bakalářské práce je: „Činnost integrovaného záchranného systému v roce 2021 v průběhu epidemie COVID-19 v Jihomoravském kraji.“ Praktická část bude provedena formou dotazníkového šetření u příslušníků složek IZS z Jihomoravského kraje.

Děkuji za Váš čas a poskytnuté odpovědi.

1. Jste:

- Muž
- Žena

2. Kolik Vám je let?:

- Mladší 25 let
- 25–40 let
- 41–55 let
- více než 56 let

3. Máte děti?

- Ano
- Ne

4. U jaké složky integrovaného záchranného systému pracujete?

- Hasičský záchranný sbor České republiky

- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
- Policie České republiky
- Ostatní složky

5. Jak dlouho pracujete u složky IZS?

- Méně než 3 roky
- 3-10 let
- více než 10 let

6. Do jaké míry ovlivnila epidemie COVID-19 Vaše standardní pracovní postupy v roce 2021?

- Velmi ovlivnila
- Ovlivnila
- Středně ovlivnila
- Skoro neovlivnila
- Neovlivnila vůbec

7. Vznikla nějaká nová činnost ve Vaší práci v loňském roce? Pokud ano, jaká?

---

8. Ovlivnila epidemie COVID-19 Váš pracovní úvazek?

- Ne, pracoval/a jsem jen svůj úvazek
- Ano, pracoval/a jsem přesčasy

9. Byl/a jste dostatečně a včas informována o aktuálním vývoji epidemie od zaměstnavatele (změnách, opatřeních)?

- Ano
- Ne

10. Byly informace srozumitelné a přehledné?

- Ano
- Ne
- Nedokážu posoudit

11. Co byste změnil/a v rámci své práce během epidemie COVID-19 v minulém roce?

---

12. Měl/a jste dostatek osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP) v minulém roce?

- Byl/a jsem velmi spokojen/a
- Byl/a jsem spokojen/a
- Byl/a jsem středně spokojen/a
- Byl/a jsem nespokojen/a
- Byl/a jsem velmi nespokojen/a

13. Cítil/a jste se v OOPP v bezpečí a chráněn/a před onemocněním COVID-19?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

14. Prodělal/a jste onemocnění COVID-19?

- Ano
- Ne
- Nevím o tom

15. Vyskytly se u Vás nějaké komplikace s nošením OOPP? Můžete zvolit více odpovědí:

- Žádné
- Problémy při oblékání OOPP
- Negativní vliv na pracovní činnosti
- Pocity horka/zvýšené pocení
- Pocity zimy
- Špatná komunikace s ostatními/pacienty/zadržnými...
- Kožní problémy (akné, svědění, zarudnutí, vyrážka)
- Bolest a otlaky
- Problém s dýcháním/dušnost
- Jiné: _____

16. Ovlivnila Vaše práce Váš osobní/rodinný život během minulého roku?

- Velmi ovlivnila
- Ovlivnila
- Středně ovlivnila
- Skoro neovlivnila
- Neovlivnila vůbec

17. Projevil se u Vás nějaký psychický diskomfort během epidemie? Můžete zvolit více odpovědí:

- Žádný
- Stres
- Napětí
- Frustrace
- Nervozita
- Duševní vyčerpání
- Strach
- Prudké změny nálad
- Fyzické vyčerpání
- Jiný: _____

18. Nabídl Vám zaměstnavatel psychologickou pomoc?

- Ano, využila jsem
- Ano, nevyžila jsem
- Nenabídl
- Nenabídl, vyhledala jsem ji sám/sama

PŘÍLOHA P II: ŽÁDOST O PROVEDENÍ KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMU V RÁMCI BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje, p.o.
Kamenice 798/1d, 625 00 Brno, IČ: 00346292, zapsaná v OR u rejstříkového soudu v Brně pod zn. Pr. 1245

I. Žádost o provedení kvalitativního/kvantitativního výzkumu v rámci závěrečné/ diplomové práce

Příjmení a jméno studenta/tky	Horáková Jiřina
Vysoká škola, fakulta, katedra	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení
Studijní obor/ročník	Ochrana obyvatelstva/ 3.
Typ práce (bakalářská, magisterská)	Bakalářská
Téma	Činnost integrovaného záchranného systému v roce 2021 v průběhu epidemie COVID 19 v Jihomoravském kraji
Jméno vedoucí/ho práce, kontakt	Ing. Eva Lukášková, PhD., lukaskova@utb.cz
Jméno vedoucí/ho ročníku	Ing. Ivan Princ
Soubor respondentů	Zaměstnanci ZZS JmK
Metodika výzkumu	Dotazník
Zahájení výzkumu	1. 4. 2022
Konec výzkumu	15. 4. 2022
Vyjádření studenta/tky týkající se zveřejňování osobních a citlivých údajů respondentů/organizace (ZZS JmK) a povinnosti mlčenlivosti studenta.	Zavazuji se, že ve své závěrečné práci a ani v publikacích vycházejících ze závěrečné práce nebudu uvádět osobní a citlivé údaje respondentů/organizace. Jsem si vědom/a, že jsem vázán/a povinnou mlčenlivostí o skutečnostech, se kterými jsem se setkal/a při výkonu své odborné praxe a při nahlázení do dokumentace pacientů/organizace. Podpis studenta/tky:
Vyjádření studenta/tky týkající se zveřejňování informací o odborném zařízení (ZZS JmK), kde bude výzkum prováděn.	Zavazuji se, že ve své závěrečné práci a ani v publikacích vycházejících ze závěrečné práce nebudu uvádět název odborného zařízení, kde bude výzkum prováděn (ledaže souhlas se zveřejněním názvu zařízení jeho představitel vyjádří na tomto formuláři). Podpis studenta/tky:
Vyjádření odborného zařízení, kde bude výzkum prováděn (ZZS JmK)	Název: Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje, p.o. Provedení výzkumu doporučuji/nedoporučuji Navrhuje, vedoucí oddělení vzdělávání Jihomoravského kraje, p.o. Kamenice 798/1d, 625 00 Brno 12 Datum a podpis Ing. VAREKOVÁ 19. 4. 2022 S provedením výzkumu souhlasím/nesouhlasím Se zveřejňováním názvu zařízení v závěrečné práci studenta/tky v publikacích vycházejících ze závěrečné práce studenta/tky souhlasím/nesouhlasím Schvaluje náměstek ředitele pro ZP Datum a podpis 26. 4. 2022 Datum a podpis Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje, p.o. Kamenice 798/1d, 625 00 Brno 12